

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 40
Spalis - October 17, 1997 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

Lietuvos vadovas Algirdas Brazauskas ir Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis Prezidentūroje aptarė galimą situaciją šalyje po to, kai bus išrinktas naujas Prezidentas. Po daugiau kaip pusvalandį trukusio susitikimo A. Brazauskas žurnalistams sakė, kad "buvo kalbama apie Lietuvos ateitį", tačiau išsamiau nedetalizavo pokalbio turinio. Panašiai atsakė ir V. Landsbergis, kurio iniciatyva šis pokalbis įvyko.

Spalio 7 d. rytą posėdžiavęs Lietuvos demokratinės darbo partijos prezidiumas nutarė siūlyti partijos tarybai kandidatų Prezidento rinkimuose kelti pirmininką Česlovą Jursėną arba jo pirmąjį pavaduotoją Povilą Gylį. Kurį kandidatą partija išskels, bus nuspręsta vyksiančiame LDDP tarybos posėdyje.

Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Michel Touraine išteikė Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui Garbės Legiono "Grand officier" ordina, paskirtą Prancūzijos Prezidento dekretu. Prancūzijos diplomatas gerai įvertino V. Landsbergio veiklą ir pavadino jį "besivystančių Lietuvos ir Prancūzijos santykių kvienu".

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir jį lydinti parlamentinė delegacija išvyko oficialaus vizito į Paryžių. Jo metu Seimo pirmininkas susitiko su Prancūzijos Senato prezidentu Rene Monory, Nacionalinės Asamblėjos prezidentu L. Fabius, Užsienio reikalų komiteto pirmininku J. Lang. Taip pat numatyti posėdžiai su senatoriumi D. Badre, Senato Prancūzijos-Lietuvos draugystės grupės ir jos pirmininku C. Huriet, Paryžiaus meru, ministru G. Kasperiet.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas spalio 7 d. pradėjo oficialų vizitą Vengrijoje. Dviejų dienų viešnagės programoje - susitikimai su Vengrijos užsienio reikalų ministru Laszlo Kovacs, pramonės, prekybos ir turizmo ministru Szabolcs Fazakas, Nacionalinės Asamblėjos pirmininku Zoltan Gal ir užsienio reikalų komiteto nariais. Spalio 8 d. Budapešte ministras A. Saudargas atidarė Lietuvos garbės konsulatą.

Lietuvoje baigiama apsirūpinti maistiniais grūdais vidaus rinkai. Į grūdų saugyklas iš viso priimta saugoti beveik 500 tūkst. tonų grūdų, iš jų maistinių - 343 tūkst. Šių metų derliaus rugių jau sukaupta 111 tūkst. tonų, maistinių kviečių - 230 tūkst. tonų, grikių - 1,5 tūkst. tonų. Žemės ir miškų ūkio ministerijos teigimu, pagal kvotas ir be jų priimtas naujas derlius jau spalio pradžioje sudarė 98% vidaus rinkos poreikiams tenkinti reikalingų maistinių grūdų.

Rugsėjo mėnesį Lietuvoje pastebimai pabrango tik švietimo paslaugos (privačios mokyklos, užsienio kalbų kursai, vaiku išlaikymas darželiuose ir kt.) - jos padidėjo 3,8%, palyginti su rugpjūčiu. Nepasikeitė ryšių paslaugų kainos. O infliacija šalyje per devynis šiuo metų mėnesius sudarė 6,4% (praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu - 10,7%).

JAV SENATORIŲ LAIŠKAS SEKRETOREI ALBRIGHT

Ši mėnesį JAV, Lietuva, Latvija ir Estija mėgins susitarti dėl bendros "Baltijos chartijos". JAV Lietuvių Bendruomenė praneša, kad senatoriai Richard J. Durbin ir Slade Gorton spalio 8 d. pasiuntė JAV Valstybės Sekretorei Madeline K. Albright laišką šia tema. Senatoriai, kurie drauge pirmininkauja Senato "Baltijos Grupėi" (Baltic Caucus), nori, kad toje chartijoje JAV tvirtai įsipareigotų remti Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimą į NATO ir jų pilną įsijungimą į Vakarų saugumo struktūras.

Savo laiške senatoriai rašo, kad "Baltijos chartija" taps JAV santykių su tomis šalimis "takoskyra" ir apibrėš JAV politiką visos Europos atžvilgiu. Todėl jie tvirtai įsitikine, jog tokie JAV įsipareigojimai yra būtini.

Liepos mėnesį lankydami Lietuvoje, ponis Albright pareiškė, kad visos valstybės, didelės ir mažos, turi teisę pasirinkti ir kokias sąjungas ar asociacijas

jos nori įstoti naujojoje Europoje. "Savo veiksmais Baltijos valstybės aiškiai parodė, ką jos pasirenka", rašo senatoriai. Jos padavė prašymus įstoti į NATO ir Europos Sąjungą, įsijungė į NATO Bendradarbiavimo Taikos Labui programą ir tiesiogiai prisidėjo prie NATO saugumo, bendradarbiaudamos regioninės oro erdvės iniciatyvos rėmuose. Įjungdamos savo karinius dalinius į NATO vadovaujamą akciją Bosnijoje ir dalyvaudamos Vilniaus konferencijoje apie gerus kaimyninius santykius, kuria suruošė Lietuva, jos parodė, kad jos ne tik naudoja esančiomis saugumo struktūromis, bet ir pačios jas tvirtina.

Durbin ir Gorton primena JAV Valstybės sekretorei, kad pabaltijiečiai sudėjo daugelį aukų laisvės ir nepriklausomybės labui: "Jei mes rimtai bandomė Europoje kurti naują politinį modelį ir plėsti demokratinę institucijų, laisvų rinkų ir taikos sritį pasauli-

je, tada mes turim įjungti Baltijos valstybes. Baltijos chartija turi aiškiai įpareigoti JAV, kad jos remtų NATO narystę Lietuvai, Latvijai ir Estijai".

Spalio pradžioje JAV Lietuvių Bendruomenė paragino savo narius ir veikėjus laiškais kreiptis į JAV senatorius ir skatinti juos, kad jie pasirašytų Durbino-Gortono laišką ir įsijungtų į Senato Baltijos Grupę.

Spalio 3 d. išsiųstame kreipime į Bendruomenės skyrus bei rėmėjus, jos visuomeninių reikalų taryba rašo, jog ne vienas iš mūsų nenorime, kad Rusijos kariuomenė bet kaip vėl sugrįžtų į Lietuvos žemę. Rusijos Federacija nesiliauja garsiai ir atkakliai spaudusi Lietuvą nutraukti savo bandymus įstoti į NATO ir priimti Rusijos saugumo garantijas. Be tvirtų JAV įsipareigojimų Lietuvai, jos vyriausybė gali būti priversta suteikti karines bazes Rūsijos Federacijai, perspėja Lietuvių Bendruomenė. (LER)

ALGIRDAS PATAČKAS - PRIEŠ BUVUSIUS KGB DARBUOTOJUS

Seimo Krikščionių demokratų frakcijos narys Algirdas Patackas siūlo apriboti buvusių KGB etatinių darbuotojų pilietines teises.

Taip Seimo narys reagavo į praėjusią savaitę kilusį skandalą, kai keturi buvę KGB darbuotojai Seimo specialiajai komisijai davė parodymus, jog Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis kelis dešimtmečius bendradarbiavo su KGB. Algirdo Patacko teigimu,

duodami tokius parodymus buvę KGB karininkai neslepia pretenzijų tiesiogiai veikti politikoje.

Krikščionių demokratų frakcija svarstė ir ketina siūlyti Pilietybės, Rinkimų bei kitų įstatymų pataisas, kurios apribotų KGB darbuotojų teises būti renkama ar dalyvauti politiniame gyvenime. Tai, Algirdo Patacko teigimu, jau seniai padaryta kaimyninėse Latvijoje ir Estijoje.

ELTA

KAZYS BOBELIS ABEJOJA "BALTIJOS TYRIMŲ" PATEIKTAIS APKLAUSŲ REZULTATAIS

Kelti savo kandidatūrą Lietuvos Prezidento rinkimuose ketinantis Seimo narys Kazys Bobelis skeptiškai vertina kompanijos "Baltijos tyrimai" atliktų sociologinių apklausų rezultatus,

žadančius jam vos kelių procentų rinkėjų paramą. Apie tai jis pareiškė surengtoje spaudos konferencijoje.

"Nesu toks naivus ir niekada nedalyvausiu rinkimuose, jei

mane iš tiesų remtų tik 1-2% rinkėjų. Aš nemesčiau dėl to rinkimams reikalingo pinigų", - teigė Kazys Bobelis.

Būsimasis kandidatas į Prezidentus teigia aplankęs 128 didesnius ir mažesnius Lietuvos miestus bei miestelius, kuriuose pats apklausė 1230 žmonių. Gauti rezultatai, pasak Seimo nario, smarkiai skiriasi nuo "Baltijos tyrimų" pateiktų rezultatų.

Kazio Bobelio surinktais duomenimis, 21% Lietuvos piliečių iš viso nežino ar dalyvaus rinkimuose, 18% balsuos už žymų išeivijos veikėją Valdą Adamkų, 19% palaikys dabartinį Prezidentą Algirdą Brazauską, 15% - patį Kazį Bobelį, 13% - Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį, o 12% - advokatą Artūrą Paulauską.

ELTA

Paremdami lietuvišką
spaudą,
Jūs remiate lietuvių
Amerikoje

KERTAMOS LIETUVIŠKOS MAFIJOS ŠAKOS

Nelegalai laukia kontrabandininkų paslaugų.

Vlados Inčiūtės nuotr.

Nelegalių migrantų srautas į Lietuvą nemažėja. Tai tampa viena iš skubiausiai sprendinų vyriausybės problemų. Pabrėžė (Švenčionių raj.) iškurtą pabėgėlių stovyklą jau nebesutalpina nelegaliai atsiradusiųjų. Tų reikalų sprendimui įsteigtas Pabėgėlių ir asmenų, gavusių prieglobstį Lietuvoje, rėmimo fondas FRAS savo funkcijų nevykdė (pagalba gavusiems pabėgėlio statusą), o tuo labiau, rūpintis nelegalių išvykimu, bet neįtėvyne, o į Vakarų valstybes. Taigi, fondas įtariamas

nelegalų kontrabanda. Rugsėjo mėnesį Vilniaus apygardos prokuratūra iškėlė bylą pagal nelegalių migrantų kontrabandos faktą. Pagal tai, kokie aukšti pareigūnai susiję su nelegalių gabenimu, galima teigti, kad pirmą kartą pajudinta tarptautinės mafijos lietuviškoji šaka.

Rugsėjo penkiolektą Vidaus reikalų ministerijos Organizuoto nusikalstamumo tyrimo bei Specialiųjų tyrimų tarnybų darbuotojai, pasitelkę kauketus "Aro" automatininkus, sulaukė eilę pilie-

čių, kurie įtariami nelegalių migrantų gabenimu per Lietuvos teritoriją. Kratų metu rasta 70 įvairių Azijos piliečių pasų, sulaikyta 16 nelegalių iš Pakistano, Indijos ir Šri Lankos.

Buvo sulaikytas Pabėgėlių ir asmenų, gavusių prieglobstį Lietuvoje, rėmimo fondo FRAS direktorius, valdybos pirmininkas Jonas Šalkauskas (gim. 1949m.) - kuris irgi įtariamas nelegalių gabenimu, ir kuris, beje, sakosi esąs etatinis Lietuvos Seimo narės N. Oželytės padejėjas. LA

ALGIRDAS BRAZAUSKAS PASITRAUKIA

Spalio 6 d. vakarinėje Nacionalinės televizijos laidoje Prezidentas Algirdas Brazauskas paskelbė nekelsias savo kandidatūros artėjančiuose Lietuvos vadovo rinkimuose.

Prezidento teigimu svarbiausi tokio apsisprendimo motyvai - tai nepakankamai geri santykiai

sunkūs žodžiai, bet jie gerai apgalvoti ir brendo labai seniai. Dėkoju visiems žmonėms, rėmusiems mane prieš penkerius metus, remiantiems dabar. Suprantu, kad dalį Lietuvos visuomenės nuvyliu savo apsisprendimu, bet toks yra gyvenimas, kuris niekada nestovi vie-

Algirdas Brazauskas (kairėje) ir Estijos prezidentas Lennartas Meris. R. Šuikos nuotr.

su Seimu, solidus amžius ir jo politinė biografija. Priminė, kad jis buvo vienas iš Lietuvos komunistų partijos vadovų. A. Brazauskas paminėjo, kad šiais laikais prie valstybės vairo reikalingas kitokios politinės praeities, "naujos kartos" žmogus.

"Aš nesirengiu siekti perrinkimo per Prezidento rinkimus. Tai

toje. Nemanau, kad mano apsisprendimas pakenktų Lietuvai, jos demokratinei raidai ir visiems žmonėms", - kalbėjo neseniai 65-ąjį gimtadienį atšventęs Prezidentas, savo pasisakymo pabaigoje palinkėjęs Lietuvos gyventojams rimties, ramybės, geros nuotaikos ir gero gyvenimo. ELTA

KANDIDATAI Į PREZIDENTUS - APIE A. BRAZAUSKO APSISPENDIMĄ

Apgailėstaudamas dėl Algirdo Brazausko apsisprendimo nebedalyvauti politinėje kovoje, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis sakė, jog dabartinis Prezidentas būtų vienas svarbiausių ir stipriausių kandidatų varžantis dėl kitos kadencijos Lietuvos vadovo posto. Pasak V. Landsbergio, pastaruoju metu Prezidentas A. Brazauskas sėkmingai sprendė daugelį iškilančių klausimų.

Kovoje dėl Lietuvos Prezidento posto dalyvaujantis Kazys Bobelis teigia "rimtai atjaučias ir suprantas" dabartinį šalies vadovą Algirdą Brazauską. Komentuodamas Prezidento A. Brazausko kreipimąsi per Lietuvos televiziją, K. Bobelis pažymėjo, jog tai "buvo viena geriausių jo kalbų, parodžiusių didelį pastarųjų metų dvasinį ir emocinį sukrėtimą". Nors A. Brazauskas turėjo "gerą intenciją", tačiau politinės grupės nenori su juo bendradarbiauti ir ieškoti sutarimo,

- sakė K. Bobelis, apibūdindamas dabartinio šalies vadovo ryšius su Seimu, kurio daugumą sudaro konservatoriai.

Socialdemokratų keliama kandidatas į šalies Prezidentus Vytenis Andriukaitis taip pat apgailestavo, jog dabartinis Lietuvos vadovas Algirdas Brazauskas nutarė nekandidatuoti rinkimuose. "Tas žingsnis turi didelę istorinę prasmę, nes rodo, jog baigiasi laikotarpis, kai Lietuvos gyvenime vyraavo Algirdas Brazauskas ir Vytautas Landsbergis", - teigė jis.

Tuo tarpu vienu iš pagrindinių A. Brazausko konkurentų laikytas teisininkas Artūras Paulauskas mano, kad dabartinis šalies vadovas pasielgė nuosekliai. Jis priminė Prezidento žodžius, kad jau atėjus laikas "užleisti kelią jaunesniems". "Ta jis ir įvykdė", - sakė buvęs generalinis prokuroras. 45 metų A. Paulauskas teigė pritariąs tokiai nuomonei. ELTA

BALTISTŲ KONGRESAS VILNIUJE

Baltistai iš daugiau kaip dešimties pasaulio šalių spalio 7 d. susirinko į Vilniaus universitetą, kur prasidėjo aštuntasis tarptautinis kongresas. Minint pirmosios lietuviškos knygos - Martyno Mažvydo "Katekizmo" - 450 metų sukaktį surengto baltistų suvažiavimo tema: "Baltų kalbos XVI ir XVII amžiuje".

Per tris kongreso dienas buvo perskaityta apie 80 pranešimų. Forume dalyvavo Latvijos, Lenkijos, Vokietijos, Rusijos, Italijos, JAV, Olandijos, Šveicarijos, Norvegijos, Suomijos, Estijos, Ukrainos ir Lietuvos mokslininkai.

Pirmąją baltistikos konferenciją Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedra bei Lietuvių kalbos ir literatūros institutas surengė 1964-aisiais, o jau po metų pasirodė pirmasis specialaus leidinio "Baltistika" numeris. Laikui bėgant, tokie kongresai tapo reikšmingais kalbininkų sambūriais, kuriuose nagrinėjamos baltų ir indoeuropiečių filologijos problemos.

Du kartus - 1980 ir 1995 metais - tokie forumai buvo surengti Latvijoje, bet dauguma jų vyko Vilniuje. ELTA

IDIOTO PASAKA ČEKIJOJE

premjerą įvyko Vilniaus Rusų Dramos teatre gegužės 7 d. PSTA

Skaitykite
DARBININKĄ
ir pasiūlykite jį savo
draugams!
(718) - 827-1351

Senosios literatūros vieta mūsų kultūrinėje sąmonėje ir mokykloje

Prof. Juozas Girdzijauskas

(Pabaiga. Pradžia Nr.39)

Aišku, kad tuos veikėjus pakylėjame virš kasdienybės, apgaubiamė šventumo aureolėmis, pavėriame švyturiais ir kelerodžiais - taigi juos mitologizuojame. Tačiau ką laimime juos demitologizuodami - nuimdami nuo jų aureoles, didvyrius paversdami paprastais, eiliniaisiais žmonėmis?

Būdinga, bet keista, kad šiuo metu dažniausiai demitologizuojama ne sovietinė praeitis, demaskuojami ne komunistinės ideologijos dirvoje išaugę mitai, kuriuos pirmiausia reikėtų iškelti į dienos šviesą, nuo kurių pirmiausia reikėtų apsisvalyti, kad būtų galima kurti naują gyvenimą, o demitologizuojama senesnioji ir pati senoji praeitis, kada Lietuva buvo savarankiška valstybė arba kada lietuviai kovėsi dėl savo laisvės. Tokiems demitologizuotojams pokario partizanai buvo banditai; Antanas Smetona buvo diktatorius, o jo valdoma Lietuva - pusiau fašistinė ar net fašistinė valstybė; knygnešiai gabenė knygas ne iš patriotizmo, o norėdami pasipelninti; Simonas Daukantas buvo ne "vargo pelė", o pakankamai apsirūpinęs valdininkas; Vytautas Didysis buvo visai ne didysis, o klastingas, žiaurusis ir pan.

Ką laimime nuvainikuodami ar sumenkindami Vytautą, Valančių, Basanavičių ar kurią kitą istorinę asmenybę? Arba kuri nors svarbų istorinį įvykį? Nieko nelaimime, tik daug prarandame. Toksai demitologizavimas suardo nusistovėjusią vertybių sistemą, išvarto kelio gaires, palieka tautą be orientyrų. Nors darbuojamasi, atseit, istorinio teisingumo varden, bet juk tas teisingumas irgi tėra iliuzija. Nėra absoliutaus objektyvaus teisingumo - yra tik subjektyvi žmogaus teisybė ir intersubjektyvi tautos teisybė. Todėl, jeigu norime būti tauta, mes turime ginti tautos teisybę - turime rūpintis tauta, kaip rūpinamės savimi. O tautos teisybė, be visa ko, išreiškiama ir mitais.

Be mito žmogus negali gyventi. Naikindamas vienus mitus, jis kuria kitus. Mitas glūdi žmogaus ir tautos prigimtyje - ir tuščios pastangos išvengti demitologizavimo. Svarbu, kas ir kaip mitologizuojama, koks mitologizavimo tikslas ir kokia prasmė. Dažnai mitas suvaidina didesnę vaidmenį žmogaus ir tautos gyvenime, negu demitologizuota dalykų samprata. Šventas melas paprastai gelbsti, kai žiauri realybė žudo. Tuo tarpu demitologizavimas yra ne kas kita, kaip vienu dalykų nuvainikavimas, o kitų apvainikavimas - karūnų perkėlimas nuo vienu galvų ant kitų. Demitologizavimo psichologinė paskata dažniausiai būna ta, kad demitologizuotojas nori pats užimti demitologizuojamojo vietą arba jį perleisti tam, kam jis simpatizuoja.

Tačiau iš esmės negalima nuvainikuoti to, ką tauta apvainikuoja. Neįmanoma iš esmės pakeisti jau patikrintų susiklosčiusių vertybių, jų sistemos ir gradacijos. Nors laikui bėgant keičiasi vertybių samprata, požiūris į istorines asmenybes, bet pačios vertybės ir asmenybės

išlieka. Išlieka ir santykiniai asmenybių dydžiai. Kas būtų, jei Vilentą iškeltume aukščiau už Mažvydą, Zengštoką - aukščiau už Bretkūną, Šusterį - aukščiau už Kleina, Milką - aukščiau už Donelaitį, Petkevičių - aukščiau už Dauką, Klementą - aukščiau už Strazdą, Jucevičių - aukščiau už Baranauką, Gomalevskį - aukščiau už Valančių, Margalį - aukščiau už Maironį ir t. t.? Neapgalvotas demitologizavimas kaip tik ir skatina tokių vertybių susimaišymą. Tačiau patarlė: *Nemėsk kelio dėl takelio* vienodai tinka ir žmogui, ir tautai. Tautos istorijoje ir kultūroje išryškėja visi keliai ir takeliai, o mums valia pasirinkti, kuriuo keliu eiti.

Normaliai žmogus eina tėvų nubrėžtu keliu. Sūnūs paveldi tėvų žemę, tėvų sodybą, nors ją tvarko kiek kitaip negu tvarkė tėvai. Kartu žmonės eina tautos nusibrėžtu keliu. Tauta - tai didžiulė šeima, ir jai tinka šeimos gyvenimo principai. Būna, kad sūnus ar dukterė pabėga iš namų. Būna, kad žmogus pabėga iš savo tautos. Pabėgęs pritaupa prie kitos tautos arba apsisiekia esąs ne tautos žmogus, o pasaulio pilietis - kosmopolitas. Taip iškyla tautiškumo ir kosmopolitizmo problema.

Žmonių gyvenimas, žmonijos gyvenimas yra tas pats gamtos gyvenimas, tik tvarkosi įsiai pagai specifiskais žmogaus sugebėjimų galimybės. Todėl kultūroje veikia panašūs principai, kaip ir gamtoje. Veikia individualumo ir bendrumo vienybės principas, būdingas tiek gamtai, tiek žmonijai. Veikia prigimties dėsniai. Gindamas lietuvių kalbos teises, Mikalojus Dauka klausė: "Kas per keistenybės būtų gyvulių tarpe, jeigu varnas užsimanytų suokti kaip lakštingalą, o lakštingalą - krankti kaip varnas, ožys - staugti kaip liūtas, o liūtas - bliauti kaip ožys? Dėl tokio savo būdo pakeitimo pranyktų savitumas, beveik pranyktų ir tokių įvairių gyvulių esmė ir prigimtis. Jeigu toks gyvulių pailkumas sukeltų jų tarpe tokių sąmyšių, tai galima suprasti, koks sumišimas ir netvarka kyla, kai žmogus, dėl kitos tautos kalbos savo gimtąją visiškai paniekina, taip pamėgsta svetimąją (pamiršdamas savąją, kuria Dievas ir gamta liepia kalbėti), lyg pats būtų ne to krašto ir kalbos". Tai gi kas per keistenybės būtų, jei gamtoje, kurios įvairovė begalinė

ir kurioje kiekviena būtybė yra unikali, liktų viena kuri augmenijos ar gyvūnijos rūšis: kad giriose augtų vieni beržai, pievose čiškėtų vieni žiogai, padangėse skraidytų vieni vanaagai.. Taip niekad nebuvo ir nebus. Taip ir pasaulyje niekad nebus, kad jame gyventų vieni rusai, vieni amerikiečiai, vieni kinai, nors ir kaip jie to norėtų. Žmoniją sudaro įvairių tautų mozaika, todėl ir pasaulio kultūra sudaro įvairių tautinių kultūrų derinys. Kaip įvairių tautų žmonės yra kartu ir vienodi, ir skirtingi, taip ir įvairių tautų kultūros yra ir panašios, ir savitos. Todėl negalima viena beveik de pasaulinė kultūra.

Negalimas ir grynas kosmopolitas. Kaip nėra pasaulio apskritai, taip negali būti ir žmo-

gaus apskritai. Kiekvienas kalba kuria nors kalba, gali kalbėti ir daugeliu kalbų, bet nėra tokio, kuris kalbėtų visomis pasaulio kalbomis. Kiekvienas išpažįsta kurį nors tikėjimą arba neišpažįsta jokie, yra išikūręs kurioje nors valstybėje ir t. t. - taigi kiekvienas gyvena konkrečioje kultūrinėje aplinkoje ir yra jos sąlygojamas. Jis gali keisti aplinką, pereiti iš vienos aplinkos į kitą, bet negali išsokti iš aplinkos ir būti nuo jokios aplinkos nepriklausomas. Kas atkrita nuo lietuvių, tas pritampa prie rusų, prie lenkų, prie vokiečių, prie prancūzų, prie amerikiečių, prie žydų ar dar prie ko nors. Vieni supranta, nuo ko atkrita ir prie ko pritapo, paskui stengiasi pasitaisyti, atlyginti savo tautai (mukelta į 5 psl.)

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. (860) 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.
Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA
✧ LĖKTUVAI
✧ LAIVAI (CRUISES)
✧ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✧ AUTOBUSAI
✧ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✧ VIEŠBUČIAI
✧ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS I LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Rudenio. Vilnelė ties Vilniumi.

R. Šuikos nuotr.

Armonika

Pranės Šlutenės pasikalbėjimas su "ARMONIKOS" ansamblio vadovu **Stasiu Liupkevičiumi**.

Pranė Šlutenė: Prisimenu labai gerai tą pirmą kartą - 1989 metais, kai Lietuva dar buvo sovietų okupuota, prasidėjo Sąjūdžio įkarštis, reikėjo leidimų, vizų iš Maskvos, važiuavo politrukas... Kaip sunku buvo, nebuvo žinoma, ar atvažiuojate, koncertų eiga su ruošta, bet "Armonika" dar neturi vizų. Skambinimai į įvairius Washingtono skyrius. Skambinimai ir Amerikos ambasada Maskvoje. Pamenu, sakiau, sėskite į traukinį, eikite į Amerikos ambasadą, atsisėskite ant laiptų. Visokiais būdais mes irgi bandėme. Pagaliau iš

tebesu Chicagoje. Nusikridau į Washingtoną ir radau išpiepusius, pavargusius vyrus laukiant. Ar šį kartą lengviau? **Stasys Liupkevičius:** Irgi iš karto neįdavė vizų. Reikėjo palaukti. Nelabai nori įsileisti muzikantų, bet tavo, Pranė, buvimas Vilniuje, šį pavasarį daug padėjo.

Pr. Šl. Ko tikėjotės iš Amerikos žiūrovų?

Jonas Valuckas, Algis Klimka ir ARMONIKOS vadovas Stasys Liupkevičius per Jonines Panevėžys.

Pranės Šlutenės nuotr.

Kanados paskambino palydovas ir pasakė, kad jau lipate į lėktuvą skrydžiui į Washingtoną. O aš dar

S. L. Nežinojau, tikėtis ar ne, kad lankysimės Amerikoje. Mums visada malonu susitikti

su lietuviais, gyvenančiais ne Lietuvoje. Man ypač brangi Amerika. Mano senelis čia palaidotas. Mes žinome, kad daug yra lietuvių Amerikoje, bet nežinojome,

Pr. Šl. Skaitytojams būtų įdomu sužinoti, kada ir kaip atsirado mintis būti muzikantu?

S. L. Nuo mažens svajoju būti muzikantu, nuo ketverių metų

mušiau būgną su vyresniaisiais broliais, o nuo penkerių pradėjau čirškinti armoniką. Užaugau Kėdainių rajone, Šėtos miestelyje.

Pr. Šl. Kaip susiklostė tavo - muzikanto - kelias?

S. L. Baigęs septynmetę, įstojau į Gruodžio muzikos mokyklą, kur mokiausi dviejų specialybių - liaudies instrumentų ir vokalo, mat, sustiprėjus balsui, nutariau ir dainuoti. Po armijos dainavau dainų ir šokių ansamblyje "Lietuva", įstojau į valstybinę konservatoriją. Nuo 1966 m. pradėjau draugauti su televizijos ir radijo orkestru. Ir nuo pat kolektyvo įkūrimo draugauju su "Armonika".

Pr. Šl. Nesi pirmas "Armonikos" vadovas?

S. L. Taip, ankstesnis vadovas buvo kompozitorius Vytautas Juozapaitis, kurio palikimas yra didelis. Ilgai nesiryžau pradėti vadovauti. Tačiau reikėjo.

Pr. Šl. O dabar apibūdink savo darbą. Kas čia svarbiausia?

S. L. Pagrindinis darbas - įrašai televizijai ir radijui, studijoms. Ir kiekvieną laisvą minutę - koncertuoti. (mukelta į 4 psl.)

ARMONIKOS dalyviai Giedrius Butautas, Alfredas Klimas ir Ramutis Kaspariūnas Los Angeles per Lietuvių dienas.

Pranės Šlutenės nuotr.

kaip mus priims, ar patiks mūsų ansamblis.

Pr. Šl. Dažnai skraido baltos varnos, kad "Armonika" iširo, nebėra. Nuvažiuavus į Lietuvą matau kitaip. Vien šiemet "Armonika" kiek kartų koncertavo Lietuvoje?

S. L. Iš liaudiškų ansamblių "Armonika" yra pastoviausia. Daugiau kaip 28-erius metus muzikuoja visi kartu. Sunku būtų išvardinti visus šiuo metų koncertus. Gal keletas rajonų, kur vyko koncertai, susitikimai: Vilnius, Panevėžio rajonas, Telšiai, Skuodas, Kupiškis, Kėdainiai, Radviliškis, Kretinga, Ukmergė, Utena, Jonava, Birštonas, Molėtai, Kaunas ir Punksko 400-ųjų metinių minėjimas.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguojas REDAKCINĖ KOMISIJA —**Ar esu dėkingas?**

"Kai derliaus metas baigiasi ir mūsų sandėliai prisipildė šio krašto gėrybių, norime pagal protėvių paprotį ir tradiciją skirti specialią Dievui padėkos dieną - dieną, kurioje atidėję į šalį kasdieninius uždavinius ir rūpesčius, sudėtume jam džiaugsmingą padėką".

Tais žodžiais pradėjęs Padėkos dienos proklamaciją, JAV prezidentas L. B. Johnson nurodė už kokias dovanas amerikietis šiandien turi jausti dėkingumą:

- už laisvą žmonių bendruomenę, laisvas institucijas, laisvus rinkimus;
- žodžio laisvę, mūsų spaudos laisvę, už laisvę tikėti, kaip rodo mūsų sąžinė;
- už žmogaus vertę, lygybę, už teisę į gyvenimą, laisvę ir laimės siekimą; už galėjimą prisiimti iššūkius vardan šios dienos ir ateities;
- nes tai yra dalykai, kurie daro ir išlaiko mus didžia tauta...

Lietuviai, antrojo karo tremtiniai ar pabėgėliai, yra artimesni pirmiesiems Amerikos bėgliams iš Anglijos ir kitur. Kaip ir anie pirmieji, lietuviai bėgo nuo persekiojimo; bėgo į nežinią. Bėgo ir surado prieglaudą Amerikoje didesnę nei anie pirmieji bėgliai.

Už šią prieglaudą lietuvių padėką kyla Viešpačiui; kyla padėką tiems Amerikos įstatymų leidėjams, kurie įstatymo keliu atidarė vartus į šią šalį; kyla padėką toms ankstesniųjų lietuvių organizacijoms, kurios ištisė pagalbos ranką; tiems gausiems ankstesniams ateiviams, kurie savo duodamais affidavitais statė bėgliams tiltą į šią šalį.

Prezidento Johnson proklamacijoje yra ir liūdna gaida - prisiminimas tų Amerikos sūnų, kurie kažkur pasaulyje šiuo metu žūsta (prezidento Johnson proklamacijos išleidimo metu tas "kažkur" buvo Vietnamas). Žūsta su tikėjimu, kad jų mirtis tarnauja siekia- mai taikos svajonei.

Ir kita išpėjanti gaida - kad gyvendami neaplenkiamos gerovės palaimą, neužmirštume, jog pasaulyje ir net tarp mūsų vaikščioja skurdas, su kuriuo turime kovoti kaip su piktybe.

Tie prezidento žodžiai lietuvių mintyse pažadina dar daugiau: pažadina prisiminimą tų brolių Lietuvoje, kurie žuvo dėl siekiamos laisvės svajonės; pažadina prisiminimą tų, kurie yra ir dabar dideliame skurde, bet išlaiko tautos gyvybės pagrindinius ženklius - savo kalbą, tikėjimą, papročius ir juos perduoda jaunajai kartai.

Padėkos diena pripildė lietuvių širdį dėkingumo Viešpačiui ne tik už gerovę, kurią čia rado, kurią jis pats kuria ir ja naudojasi. Dar daugiau už malonę, kad leido jam nenuskėsti materialinės gerovės pertekliu ir prabangoje. Dėkingumo ir už malonę, kad leido jam neužmiršti ir perduoti savo vaikams tas pačias tautos brangenybes, dėl kurių kovoja, labiausiai motinos, Lietuvoje; už malonę, kuri kėlė bei sustiprino jo ir kitų pasiryžimą kovoti dėl laisvės pavergtų ir esančių skurde.

Tebūnie padėką Viešpačiui ir broliams bei seserims žmonėms, per kurių tarpininkavimą reiškiasi Viešpaties dovanos ir malonės!

Dėkingumo jausmas visatos Kūrėjui nebuvo svetimas ir pagoniško pasaulio išminčiams. Štai garsusis filosofas Epiktetas mokė: "Nebūk nedėkingas, o žmogau, Aukščiausiajai jėgai, bet atsiųgink dėkingumą už visa tai, ką esi gavęs: už gyvybę ir kas ją palaiko, už vaisius, vyną, aliejų, o labiausiai būk dėkingas už savąjį protą, kuris tau vadovauja, kad tinkamai juo naudotumėsi".

V. Žukas: nesu iš apsidraudėlių politinių vaistininkų

Pretendentas į Prezidentus "Lietuvos rytui" pareiškė nekovošiąs dėl posto

D. Gudavičiūtė

Neseniai 41 metų žurnalistas ir dailininkas Vaidotas Žukas nutarė nekelti savo kandidatūros į Lietuvos Prezidentus. Apie savo ketinimą dalyvauti Prezidento rinkimuose jis buvo paskelbęs prieš metus.

"Lietuvos rytui" savo apsi-sprendimą jis aiškino pajutimu, kad ši kartą laimėti nepavyks. Dėl kito karto sakėsi žiūrėsias.

"Padariau viską, ką galėjau. Jei tautai manęs reikės, aš niekur neišvažiuoju", juokavo V. Žukas.

- Ar, prieš metus paskelbus apie savo ketinimą dalyvauti Prezi-dento rinkimuose, įvykiai klostėsi taip, kaip tikėjotės? paklausiau V. Žuko.

- Nesu iš tų politinių vaist-ininkų, kurie pradeda veikti tik gerai apskaičiavę, kad pasieks pergale. Man politika yra dra-ma, kur galima numatyti tam tikrus dėsningumus pagal ben-druosius principus, bet kur visa-da atsiranda kas nors netikėto: žavaus, bjauraus, jautraus ar niekšingo.

Pirmoji nuo manęs atsiribojo anuoometinė Lietuvos krikščio-nių demokratų partijos valdyba, po to sekė neigiama Seimo pirminko Vytauto Landsber-gio reakcija spaudoje. Pagal tra-diciją katalikus visi priskiria de-šinesiems, tai ir mane iš pat pradžių priskyre dešiniams, nors mano ir visos "Naujosios bangos" tikslas siekti visų poli-tinių jėgų derinimo.

Išpūdingiausias pastarojo pus-mečio darbas buvo "Naujosios bangos" valstybės politikos pro-gramos sudarymas, kai teko įsi-galinti į tokius dalykus kaip ban-kininkystė, mokesčių sistema, energetika, kurie man anksčiau buvo tolimesni. Dabar visa tai sugulė į bendrą ir labai reikalingą žinių bagažą.

- Ką laikytumėte didžiausiu šiu metu praradimu?

- Niekaip negalėčiau pasakyti, kad ką nors praradau - jei ko nors sąmoningai atsisakiau ar buvau priverstas atsisakyti, tai dėl ko nors kito, ne mažiau svarbesnio.

Nuo kovo mėnesio, grįžęs iš

Vaidotas Žukas

Šiaurės Amerikos, vyskupų prašo-mas nebevadovavau Katalikų radijui. Bet negalėčiau to vadin-ti praradimu, nes kitaip nuo darbų būčiau nusproges.

Taigi norėčiau kalbėti ne apie praradimus, o apie atradimus.

Nuo 1989-ųjų kas savaitę, o kartais ir kas dieną kartu su bičiuliais kalbėdavau per Katali-kų radiją apie galingąją Europos ir pasaulio krikščionišką kultūrą, apie žmonių santykių trapumą, bandos gyvenimo ir masinės kultūros trauką bei nuobodybę. Šių politinių metų atradimas - tai pajūtis, kad atliktas per mažas paruošiamasis įdirbis, dar per mažai kalbėjome ir diskutavome per radiją apie pilietinio sąmon-ingumo reikalus, religinio žodžio įbūtinimą konkrečioje mūsų ka-dienybėje.

- Kaip į jūsų ketinimą tapti Pre-zidentu reagavo draugai, šeima?

- Dalis draugų atitolo, bet at-sirado naujų. Tai buvo geras tik-ras bičiulystės išbandymas. Ma-čiau, kad kai kurie tiesiog išsi-gando. Tikrai daug mano ger-biamų žmonių stengėsi mane at-kalbėti nuo šio žingsnio: siūle paauginti vaikus, įgyti daugiau politinės patirties ir "netrukdyti Landsbergiui".

Šeimoje irgi buvo atsiradę dau-giau įtampos. Ypač, kai netekau pusės savo atlyginimo, kuri, pa-sidalydama su Lietuvos naciona-liniu radiju ir televizija (NRTV), mokėjo man Bažnyčia.

Negaliu reikalauti, kad visi mano šeimos nariai ar kiti šalia manęs gyvenantys turėtų tokią storą odą kaip mano ir nepai-sytų žurnalistų netaktų, būtų išstvermingi nepritekluose.

Bet kitą sykį, nors nenumoji ranką į artimo žmogaus nerimą, stengiesi ir tai įveikti.

Aš labai dėkingas žmonai Auk-sei, kad ji nesugniužo, pakėlė šį spaudimą.

- Kas finansavo visą šią metų kampaniją?

- Mano kampaniją finansavo keli verslininkai - patys mane susiradę ir pasiūlę padėti be jokių įpareigojimų, patikėję ir pritarę mano skelbiamoms atvi-ros ir moralios politikos idėjoms. Pora - mano pakviesti.

Aišku, buvau nepatogus pre-tendentas, negiedantis nei de-šiniams, nei centrai, o tuo la-biau eksveikėjams, todėl mane remti galėjo tik drąsūs ir laisvi žmonės.

Keliaujant po Šiaurės Amerika su Algirdu Patacku gyvenimas mums nieko nekainavo - ėjom iš rankų į rankas, o šitos rankos veikė kilniai ir tyliai - taip elgėsi ir puikieji New Yorko bei Kana-dos pranciškonai, verslininkas Juozas Kazickas, Chicagoje dak-taro Lino Sidrio šeima ir ponija Liuda Vilimienė, dosnieji Toron-to lietuvių fronto bičiuliai, Mon-trealio lietuvių bendruomenė su kunigu Kazimieru Ambrasu prie-šakyje, Bostono konservatorių

lyderis Aidas Kupčinskas ir daug kitų.

Atmetus išlaidas kelionei į Ameriką, likusi rinkimams išleis-ta suma yra juokingai nedidelė.

Daugiausia pasiekiau savo žur-nalistinės patirties dėka. Juk visi ikikariniai prezidentai irgi buvo ir žurnalistai, laikraščių, žurnalų redaktoriai.

- Turėjote progos atsidurti politi-ko kailyje. Ar smagi tai būseną?

- Visa ši kampanija man buvo tikra naujiena - juk sovietmečiu dirbau uždarai, o atsiradus viešo žodžio laisvei vėl įlindau į radijo studiją. Ir staiga - salės, spauda, televizija, priėmimai.

Dėmesys mano asmeniniam gyvenimui nevalgino, tačiau glu-mino dažnas žurnalistų lėkštumas, elementarus krikščioniško gyvenimo neišmanymas.

Labai dažnai žurnalistai veikia pagal masinės kultūros stereoti-pus, kur žmogaus religinis įsipa-reigojimas vertinamas kaip gaili silpnybė, asmenybės degradaci-ja ar keistas nesusipratimas, kurį galima toleruoti tik dėl bendro demokratinio fono.

Žurnalistų veidai ištįsta, kai sužino, kad daug vaikų turintis pretendentas katalikas kartais mėgsta žmoną nusivesti pašokti į vakarinį klubą ar šiaip smagiai pasiausti su bičiuliais.

Kai kurie laikraščiai bandė spe-kuliuoti mano ankstyvos jaunys-tės ir atsivertimo tema. Galiau tik pasakyti, kad mano gyvenimas buvo tiek pilnas visa ko, kad žurnalistai tikrai visko neiškaps-tė.

Bet niekam nelinkėčiau patir-ti, kai seniai užmiršti ir mirę dalykai pradėdami nagrinėti taip, lyg jie man tebebūtų svarbūs.

Kai kas giliai užgavo mano ar-timus ir mylimus žmones. Bet tai turbūt natūrali kaina einant į viešumą.

- Ar dabar galėsite grįžti į darbą Lietuvos vyskupų konferencijos imo-nėje Katalikų radijo "Mažonoje stu-dijoje"?

- Neseniai įteikiau Vyskupų konferencijai raštą su prašymu sugrąžinti mane į faktiškai Kata-likų radijo vadovų pareigas, kurias be pertrūkio ėjau septyne-rius metus.

Žinau, kad kai kurie Seimo nariai bei Vyriausybės aparato atstovai pasirašė prašymą vysku-pams dėl mano sugrąžinimo į Katalikų radijo vadovus.

(nukelta į 5 psl.)

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

Vincas Krėvė

12

Kas dieną ateina pas jį verkiančios moterys dėl pašalinių ar Saugu-mo departamento suimtuju. Jis negali pakeisti jų ašarų ir padėti joms esant bejėgis...

Negališ ir pasitraukti iš savo pareigų, nes tuo atveju komunistų partijos disciplina yra griežta, ir apleidęs savo atsakingą vietą komunistas yra laikomas sabotажininku ir partijos išdaviku. Nors buvau nusiteikęs griežtai pasikalbėti su Gedvilu, bet, išgirdęs jo nusikundimus, pamaniau, kad tikrai jis atsidūręs dar didesnėje klampynėje negu aš, neatsargiai pasišovęs darbui, kuriam neturėjau nei pasiruošimo, nei patyrimo. Jutau, kad man trūksta jėgų grumtis šiuo momentu su juo...

Išėjus Gedvilui, rengiausi namo. Iš Ministerių Tarybos raštinės paskambino p. Mašalaitis, kad beveik jau ištįsa valanda laukia ten manęs liaudininkų delegacija. Prašo juos priimti arba pranešti, kada galėtų būti priimti.

Atsakai, kad tuojau atvyksiu ir delegaciją priimsiu. Buvau net nusidžiaugęs, manydamas, kad gal nors su šita partija užsiėms glaudesni ryšiai, kurie šiuo laiku tiek man reikalingi.

Beveik visus delegacijos narius pažinojau ir jų ištikimybę Lietuvai neabejojau.

Delegacija atėjo reikalauti, kad 1) greičiausiu laiku būtų paskelbti rinkimai į Seimą ir 2) atkurtas senas, Smetonos laikais panaikintas rinkimų į Seimą įstatymas.

Nors mačiau, kad delegacija buvo nusiteikusi karingai ir jos reikalavimai buvo pareikšti tokiu tonu, kuris negalėjo sukelti mano sieloje draugiško pasitikėjimo, visgi nutariau atvirai su delegacijos nariais pasikalbėti ir išaiškinti jiems padėtį, į kurią pateko mūsų reikalai. Paaiškinęs Maskvos siekimus, pasakiau, kokios, mano nuomone, rūšies Seimo galim susilaukti ir kuriam reikalui pasis-

tengs jį Maskva išnaudoti. Pareiškiau, kad tokioms aplinkybėms susidėjus turėtume priešintis kiek įmanydami Seimo rinkimams.

Mačiau, kad mano žodžiai delegacijos narių visai neįtikino ar gal net nepatikėjo tuo, ką jiems pasakiau. Jie dar pakartojo savo reikalavimus ir pareiškė įsitikinimą, kad tik Seimas ir jo parinktoji vyriausybė sugebės tinkamai sutvarkyti Lietuvos reikalus ir apsau-goti jos savistovumą.

Dviem trimis dienoms praslinkus, sužinojau iš p. Glovackio, kad ir komunistų partijos centras, ir Maskvos atstovybė jau turėjo tiksliausias žinias apie mano pasikalbėjimą su šia delegacija. Dele-gacijai išėjus, p. Mašalaitis pasakė man, kad buvo skambinęs teisingumo ministeris Pakarklis ir prašęs sušaukti šiandien vakarą Ministerių Tarybos posėdį, nes jis turįs skubiu ir svarbiu reikalu padaryti Tarybai pranešimą.

Pasakiau, kad esu po kelionės pavargęs ir apie Ministerių Tarybos posėdį pakalbėsiu rytoj, o p. Pakarkliui liečiau pranešti, kad neleisiu posėdyje kelti jokių klausimų, su kurių esme nesu iš anksto supažindintas.

Nuvykau namo. Pavalgęs ir šiek tiek atsilėjęs iškviečiau prof. VI. Šilkarskį, kuriam papasakojau apie Molotovo kalbą, surašiau pa-grindinius rusų užmačių dėsnius ir paprašiau, kad nueitų pas prof. Joną Strauchą ir paprašytų jį tuojau apie visa tai painformuoti Vokiečių atstovybę. Vis dar maniau, kad Maskvos sumanymai ne su Vokiečių žinia yra daromi ir, be abejo, Berlynas turės į tai reaguoti, ir gal reaguoti mūsų krašto naudai. Pavakare Šilkarskis sugrįžęs pranešė, kad Strauchas viską yra atlikęs kaip prašiau. Vokiečių atstovybei mano parvežtos žinios buvo visiškai netikėtos. Čia pat Strauchas akivaizdoje jos buvo perduotos į Berlyną.

Laukiamo reagavimo iš Vokiečių pusės neteko susilaukti. Kai kelioms dienoms praslinkus Hitleris kalbėjo, nei vienu žodžiu nepamėnėjo nei apie Pabaltijo valstybes, nei apie padėtį, kuri ten susidėjo, neprisitarė nei vienu žodžiu.

Tada tikrai supratau, kad viskas daroma yra su Berlyno palaima. Tuo labiau kad kita dieną atėjo į Užsienio reikalų ministeriją Vokiečių atstovas Cechlinas ir pareiškė, kad toliau jis nieku Lietu-vai padėti negali ir negalės toliau priešintis Maskvos reikalavimui sutikti, kad siena tarp Vokietijos ir Lietuvos būtų akiai uždaryta.

Liepos 5 dieną, man atvykus į Ministerių Tarybos raštinę, tuojau

čia atsirado ir teisingumo ministeris p. Pakarklis. Jis atsinešė su savimi jau paruoštą naują rinkimų į Seimą įstatymo projektą ir pareikalavo, kad dar šį vakarą būtų sušauktas Ministerių Tarybos specialus posėdis šiam projektui apsvarstyti ir priimti. Paklausiau, kieno pavedamas paruošė šį projektą. Aš nesu jam pavesęs, taigi kas? Gal Ministerių Taryba, man nesant Kaune? Kodėl noris, kad jis būtų svarstomas skubos keliu?..

Atsakė, kad projektą paruošęs savo iniciatyva, žinodamas, kaip nekantriai laukia Lietuvos liaudis naujų Seimo rinkimų. Negalima gi dar ilgiau tvarkyti krašto reikalus smetoniškais metodais. Pavar-čius projekto puslapius, pastebėjau rusicizmų aibę. Supratau, iš kur atsirado p. Pakarklio uolumas.

- Matai, p. ministeri, pirmiausia yra daug svarbių reikalų, kurie laukia eilės, antra - buvau jums pavesęs paruošti Spaudos įstatymo projektą, ir esate man pažadėjęs atlikti jį pirmoje eilėje ir iki šiol nesate jo dar atlikę. Be to, šis projektas, matyti, yra atliktas labai skubiai, nes paruoštas tokiu žaŕgonu, jog nieku būdu taip kai yra negali būti pateiktas svarstyti.

Kai ištaisysite, atsiųskite jį man susipažinti. Tada atspausdinsime reikiama skaičių egzempliorių ir pasiųsime Ministerių Tarybos nariams su juo susipažinti. Tik tada bus galima kalbėti apie laiką, kuriuo turėsime jūsų projektą svarstyti.

Pakarklis aiškino, kad jis esąs pasinaudojęs rusų į Aukščiausiąją Tarybą rinkimų įstatymu, todėl ir atsiradę jo projekto tekste skoli-niai, kuriuos jis pasistengs pašalinti dar šiandien.

- Be reikalo, p. ministeri, naudojaisi svetimu įstatymu, kai yra mūsų senasis, Steigiamojo Seimo paskelbtasis rinkiminių įstatymas. Turėsi tamsta savo projektą suderinti su juo. Kai viską atliksi, tada pakalbėsiu apie paskyrimą specialaus posėdžio jį apsvarstyti. Skubėti nėra reikalo.

Pakarklis pareiškė, kad jis manas atbulai: rinkimai į Seimą yra skubus reikalas. Išlyginti tekstą, jis galįs dar šiandien.

Nesileidau į tolimesnius pasikalbėjimus ir neradau reikalo atvirai su juo kalbėtis, nes man jau buvo aišku, iš kur vėjas papūtė. Tik pareiškiau, kad apie tai savo nuomone pareiškiau, kai gausiu iš jo išaišytą projekto tekstą. Be to, jis turėtų būti suderintas su Steigiamo-jo Seimo išleistu įstatymu. Nuvykau į Užsienio reikalų ministeriją.

(nukelta į 4 psl.)

■ Dar vienas žemės drebėjimas spalio 8 d. naktį sudrebino Vidurio Italijos Umbrijos regioną. Nuo drebėjimo dar labiau nukentėjo XIII amžiaus Šv. Pranciškaus bazilika Asyžiuje. Žemės drebėjimo stiprumas siekė nuo 4 iki 5 balų pagal Richterio skalę. Drebėjimas buvo jaučiamas ir Romoje, kuri yra maždaug 100 kilometrų į pietryčius nuo epicentro. Tai jau ketvirtasis žemės drebėjimas Vidurio Italijoje per 12 dienų. Rugsėjo 26 dieną per žemės drebėjimą žuvo 11 žmonių, 150 buvo sužeisti.

■ Jungtinių Tautų karo nusikaltimų buvusioje Jugoslavijoje tribunolo apeliacinis teismas paskelbė, kad tribunolo nuteistas Bosnijos kroatas Dražanas Erdemovičius gali dar kartą stoti prieš teisą dėl naujų kaltinimų. Šiuo sprendimu gali būti surengtas naujas teismas D. Erdemovičiui, kuris pernai pripažino savo kaltę įvykdęs nusikaltimų žmonijai ir dalyvavęs nužudant tūkstančius musulmonų Srebrenicos anklave Šiaurės rytų Bosnijoje 1995 metų liepą.

■ Liberalių pažiūrų Rusijos politikas Grigorijus Javlinskis pareiškė, kad NATO plėtimasis pavojus Rusijai nekyla. "Tačiau jeigu į NATO bus priimtos Baltijos šalys, tai nebus naudinga Vakarų šalims", - pasakė G. Javlinskis, kuris laikomas vienu iš kandidatų į Rusijos prezidento postą naujo tūkstantmečio pradžioje. Pasak G. Javlinskio, NATO plėtimasis politiniu požiūriu pakenks Rusijai, nes niekas pavers visus Rusijos užsienio politikos laimėjimus, pasiektus per pastaruosius penkerius metus.

■ Spalio 6 d. Irano, saugumo pareigūnai nuginklavo vyriškį, kuris bandė pagrobti Irano keleivinį lėktuvą. Teroristas mėgino priversti lakūnus skristi į Iraką. "Iran Air" keleivinis lėktuvas skrido iš Teherano į pietuose esantį Bandar Abaso miestą.

Armonika

(atkelta iš 2 psl.)

certain žiūrovams, nes tai būtina. Be kontakto su gyvu žiūrovu mes daug ką prarastume. Visas kolektyvas - tai vienminčių, degančių kūryba ir didele meile savo darbui, būrys.

Pr. Šl. Ar nepagalvojate, kur jūsų sėkmės priežastis, kodėl esate tokie populiarūs?

S. L. Išvažinėjome visą Lietuvą. Visur ploja, nuoširdžiai sutin-

kituose pasaulio kraštuose. Pasakytinė didesnė kelionė buvo į Australiją. Kaip ten sekėsi?

S. L. Ansambliis laimingas. Pirmą kartą šventėme Kalėdas ir Naujus metus vasarą. Sutiko mus labai gerai, nepaprastai šiltai. Žiūrovai ir šeimnininkai buvo nuostabūs.

Pr. Šl. Iš "Armonikos" jūsų artistai negali pragyventi, tai jiems tarsi priedas prie kasdieninės du-

vių kompozitorių ir liaudies muziką. Mūsų repertuare yra virš 500 dainų ir nė vienos dainos anais laikais apie partiją. Didžiausia laimė kartu pabendrauti su tais žmonėmis, kurie mėgsta lietuvišką dainą. Atrodo, kad mūsų misija ir yra išlaikyti lietuvių.

Pr. Šl. Jau girdėjau, kad yra didelė galimybė pavasarį aplankyti Sibire gyvenančius lietuvius. Linkiu ansambliu sėkmės, kad jūsų planai išsipildytų. Ačiū už pasikalbėjimą.

Redakcijos pastaba: Te-

ARMONIKOS ansambliis Adelaidoje, Australijoje, su vietiniais lietuviais.

Pranės Šlutienės nuotr.

ka. O priežastis? Mūsų pagrindinis žiūrovas - žemdirbys. Sėkmė turbūt priklauso nuo liaudiškumo, tradicijų, kad jų neardome, o tesiam. Juk grojame liaudžiai, kuri savo dainą, muziką visada vertina ir myli.

Pr. Šl. Tavo vadovaujamame ansamblyje yra net du artistai Nacionalinėje filharmonijoje. Reikia prisitaikyti prie jų. Kiti muzikuoja Valstybiniam operos ir baleto teatre, irgi susidaro sunkumų, kaip viską išsprendžiate?

S. L. Giedrius Butautas yra antro smuiko koncertmeisteris, Jonas Ališauskas yra kontrabosų koncertmeisteris. Šiais metais abu su filharmonija koncertavo Prancūzijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje, Danijoje ir Belgijoje. Sunku suderinti ir Jono Valucko dalyvavimą. Jonas ruošiasi "Aidos" premjerai, susidarius sunkumams gauti vizas, negalėjome pavasarį išvažiuoti į gastroles Amerikoje.

Pr. Šl. Koncertavote nemažai

nos, ar ne taip?

S. L. Mūsų ansambliis algų negauna. Tik kiek koncertų turime tai ir moralinė, ir finansinė parama. Ansamblii galima pavadinti nacionaliniu. Grojame tik lietu-

norėtusi pridurti, kad Stasi Liupkevičių ir jo vadovaujamą "Armoniką" bus galima išgirsti vieninteliame koncerte spalio 26 d. 5 v. popiet Kultūros Židinyje New Yorke.

A. Lebedis įspėja apie individualių branduolinių užtaisų pavojų

Interviu A. Lebedis pranešė, jog 1996 metų rudenį, dar būdamas Rusijos Saugumo Tarybos sekretoriumi, gavo informacijos, kad SSRS Generalinio štabo VŽV specialiosios paskirties brigada turėjo branduolinių užtaisų, "kurie buvo įmontuoti į 60 iš 20 centimetrų lagaminus". Šią informaciją, pasak jo, pateikė

žmonės, tarnavę VŽV specialiosiose brigadose. Anksčiau premjeras Viktoras Černomyrdinas A. Lebedžio teigimus vienai Vakarų televizijos kompanijai, neva Rusija kai kurių NVS šalių teritorijoje paliko apie šimtą branduolinių užtaisų ir dabar nežinoma, kur jie yra, pavadino "visiška kvailyste".

Dvi naujos kredito unijos Lietuvoje

Rugsėjo pradžioje Lietuvos bankas įregistravo dar dvi kredito unijas. Jonavoje pradės veikti unija "Jonavos kraštas", o Panevėžyje - buvusios televizorių

gamyklos, dabar bendrovės "Ekranas" darbuotojų kredito unija. Dabar Lietuvoje įregistruota 20 kredito unijų.

1999 m. žalios kortelės loterija DV-99

Amerika leidžia laimėti 1999 metais 55,000 žalių kortelių žmonėms, kurie atitinka Amerikos nustatytus reikalavimus. Laimingieji asmenys - žalių kortelių laimėtojai yra loterijos būdu kompiuterio išrenkami iš visų loterijoje dalyvaujančių asmenų. Galimos išlošti vizos - žalios kortelės yra padalinamos tarp šešių geografinių pasaulio sričių. Daugiausiai vizų išduodama kraštams, iš kurių mažiausiai žmonių yra imigravę į Ameriką. Ir neduodama tiems kraštams, iš kurių per paskutinius penkerius metus į Ameriką įvažiavo daugiau nei 50,000 imigrantų. Nei vienas kraštas negaus daugiau nei 3,850 vizų - žalių kortelių per metus.

Žalių kortelių loterijoje - DV-99 programoje negali dalyvauti šios šalys: Kanada, Kinija (išskyrus Hong Kong SAR), Kolumbija, Dominikonų Respublika, El Salvador, Indija, Jamaica, Meksika, Filipinai, Lenkija, Pietų Korėja, Anglija su jai priklausančiomis teritorijomis (išskyrus Šiaurės Airiją) ir Vietnamas.

Visi loterijoje dalyvaujančių prašymai turi būti gauti nuo 1997 m. spalio 24 dienos, penktadienio (vidurdienio), iki 1997 m. lapkričio 24 dienos, pirmadienio (vidurdienio). Prašymai, gauti prieš nustatytą ir po nustatytos datos, bus išmetami ir neskaičiuojami, neatšizvelgiant į tai, kokia siunčiamo laiško pašto antspaudo data. Taip pat visi prašymai, siųsti neteisingu adresu arba pašto indeksu (zip code), bus išmetami.

Reikalavimai dalyvauti loterijoje

Dalyvauti loterijoje galite, jeigu: esate gimęs krašte, kurio gyventojai gali loterijoje dalyvauti, ir atitinkate DV-99 programos mokslo ar darbo pasirošimo reikalavimus.

Priklausomumas kraštui paprastai yra nustatomas pagal jūsų gimimo vietą. Tačiau jei jūs gimėte krašte, kuris nedalyvauja loterijoje, bet jūsų sutuoktinis gimė krašte, kuris gali dalyvauti, jūs galite rašyti sutuoktinio gimimo kraštą ir loterijoje dalyvauti. Taip pat jei jūs gimėte krašte, kuris neturi teisės loterijoje dalyvauti, bet jūsų tėvai ten nebuvę gimę ir ten pastoviai negyveno, jūs galite loterijoje dalyvauti

pagal vieną iš tėvų gimimo kraštų.

Mokslo ar darbo pasirošimo reikalavimas. Dalyvauti loterijoje galite, jeigu esate baigęs(-usi) dvylikos metų mokslą (t. y. pradžios ir gimnazijos mokslą) ir turite pažymėjimą arba turite dvejų metų darbo, reikalaujančio dvejų metų mokymosi ar kitokio techninio pasirengimo, patirtį per pastaruosius penkerius metus. Čia bus taikomi JAV Darbo departamento reikalavimai.

Dalyvavimo loterijoje procedūra

Kiekvienais loterijos metais galima siųsti tik vieną prašymą. Jei siųsėt daugiau nei vieną, galite būti diskvalifikuotas loterijoje dalyvauti.

Prašymas turi būti jūsų parašytas, naudojant jūsų krašto raidyną. Jeigu prašymas bus ne jūsų parašytas, jis bus diskvalifikuojamas.

Nėra nustatytos formos prašymui paduoti. Reikia paimti paprastą popieriaus lapą ir aiškiai ranka arba mašinėle anglišką alfabetu surašyti šią informaciją:

1. Pavardė, vardas - pavardę reikia pabraukti.

2. Gimimo metai - diena, mėnuo, metai.

3. Gimimo vieta - miestas (kaimas), rajonas (apskritis), kraštas.

4. Jūsų pilietybės kraštas, jei jis nėra gimtasis kraštas. Šis kraštas turi būti tas pats, kokį jūs rašote ant voko. Jeigu jūs naudojate savo tėvų gimimo kraštą, tą turite pažymėti.

5. Žmonos (vyro) ir vaikų, jei turite, pavardė, vardas, gimimo vieta, gimimo data.

6. Pilnas prašančiojo adresas (kurio bus siunčiamas pranešimas). Telefono numeris nurodyti nebūtina, bet galima, jis gali būti ateityje panaudotas.

7. Fotografija: reikia pridėti nuotrauką, ne senesnę nei 6 mėnesių, 1,5 colio (37 mm) didumo. Antroje pusėje nuotraukos aiškiai užrašyti vardą ir pavardę. Prie lapo nuotrauka turi būti priklijuota permatoma juoste.

8. Jūsų parašas. Jei nepasirašysite, automatiškai būsite diskvalifikuotas. Siųsti reikia paprastu arba oro paštu. Prašymai, pasiųsti "priority mail", faksu ar (nukelta į 7 psl.)

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

(atkelta iš 4 psl.)

Ten suradau manęs belaukiantį Latvijos atstovą p. Seją. Labai buvo susidomėjęs, kurias žinias esu parsivežęs iš Maskvos. Kai jam pasakiau, kokis likimas gaminamas visoms Pabaltijo valstybėms, nenorėjo patikėti. Latvijos ir Estijos vyriausybės iki šiol buvo maniusios, kad tik Lietuvai dėl josios strateginės padėties gresia sunkios okupacijos pavojus, bet ne jų kraštams. Jis man tai dabar atvirai pareiškia.

Tikinti, kad jis ir jo vyriausybė klysta, nenorėjau, bet ir be mano tikinimo jis pakeitė iš dalies savo nuomonę, kai jam kiek plačiau papasakojau apie savo pasikalbėjimus su Maskvos pareigūnais. Susirūpinęs pasiskubino išeiti, sakydamas, kad tuojau turi viską pranešti savo prezidentui ir vyriausybei.

Buvau nutaręs tą pačią dieną pasimatyti su Paleckiu. Neturėjau supratimo, ar jam jau yra žinomi Maskvos siekimai ir nusiteikimas Pabaltijo valstybių atžvilgiu, ar dar nėra painformuotas. Maniau, kad turiu apgalvoti, kaip turėsiu su juo kalbėti. Bet buvau tiek pavargęs, jog galva visai atsisakė veikti.

Nuvykau namo. Maniau, atsisėsiu, apgalvosiu viską ir apie šeštą valandą vyksiu į Prezidentūrą. Bet jau penktą valandą man paskambino patsai Paleckis, prašydamas atvykti pas jį, nes yra svarbių reikalų, kuriuos skubiai turi su manimi aptarti.

Maniau, kad Paleckis jau gavęs žinias apie Maskvos tikslus Pabaltijo valstybių atžvilgiu, tuo yra susirūpinęs ir nori dabar pasitarti, ką daryti, kaip toliau laikytis. Taip manydamas pasiskubinau į Prezidentūrą. Bet mane Paleckis sutiko išdidžiai, stovėdamas viduryje kambario, ir vos pasisveikinęs emė pakeltu balsu man prikaišioti, kad aš savavališkai elgiuosi, atsakydamas tuojau apsvarstyti rinkimų į Seimą įstatymo projektą, dargi reikalaujantis jį suderinti su pasenusiu Steigiamojo Seimo išleisti įstatymu.

- Palaukite, p. Palecki! - pertraukiau jo tiradą. - Pirmiau turite susipažinti su tuo, ką esu parvežęs iš Maskvos, o tada jau pakalbėsime apie rinkimus į naują Seimą.

Nelaukdamas pakvietimo, atsisėdau ir papasakojau, kad Maskva

sumanusi inkorporuoti Pabaltijo valstybes į Tarybinę Sąjungą. Ji norinti, matyti, tam inkorporavimui suteikti legalų pobūdį neva savanoriško prisijungimo, bent aš taip manau. Ir iš čia atsirado noras greičiau sušaukti Seimą, į kurį rinkimai būtų, be abejo, praversti tarybinio metodu.

- Ar tamstai, p. Palecki, buvo žinomi šie Maskvos sumanymai? - paklausiau.

Atsakė, kad jam buvo apie tai pasakyta. Tas taip jį paveikė, jog buvo netekęs pusiausvyros ir beveik iš proto išsikraustęs. Paklausiau, kodėl tada reikalauja, kad rinkiminis p. Pakarklio projektas būtų svarstomas skubos keliu. Ar jis, Paleckis, yra komunistų partijos narys ir jam, kaip komunistui, yra svarbesni partijos reikalai negu Lietuvos savistovumas?

Paleckis paneigė, kad esąs komunistas. Tik šiomis dienomis jam buvo pasiūlyta įstoti į partiją, bet jis dar neapsisprendęs, kadangi jaučiasi esąs apgautas. Jis buvo užtikrinęs, kad Lietuvos nepriklausomybei pavojus negresia. Dabar gi, be to, Dekanozovas jį nuolat prievartauja, dažnai net grasindamas. Jis ir dabar pareikalavęs priversti mane paskubinti išleisti rinkimų į Seimą įstatymą ir paskelbti rinkimų dieną.

- Gerai, kad dabar žinau, iš kur išeina skubotumo reikalavimai. Vadinasi, mano spėliojimai apie būsimą rolę, kurią turės Seimas suvaidinti, visai pamatuoti, - pareiškiau Paleckitui. - Gali tamsta pasakyti Dekanozovui, kad stengiesi mane priversti, bet be pasisekimo, ir aš pasilikau tos nuomonės, kad skubėti netenka...

Kitą vakarą buvo sušauktas Ministrų Tarybos posėdis bėgamiesiems reikalams svarstyti. Tarybos nariams buvo išdalyti lapai su dienotvarkės klausimais.

Posėdį atidarius, tuojau atsistojo p. Pakarklis, net balso nepasiklausęs, ir pasiūlė į dienotvarkę įtraukti pirmu punktu rinkimų į Seimą įstatymo projektą. Jis yra paruošęs ir atnešęs šio projekto pakankamą visiems Tarybos nariams išdalyti kopijų skaičių.

Čia aš pakeltu balsu sudraudžiau jį, pareiškęs, kad čia ne mityngas ir dienotvarkę nustato ne Taryba, tik ministeris pirmininkas. Neleisčiau svarstyti jokių projektų, kol iš anksto nebūsiu su jais susipažinęs.

Niekas neregavojo mano pareiškimo, net Gedvilas, ir niekas p. Pakarklio nepalaukė. Todėl pradėjau pirmą dienotvarkės punktą, pareikalavęs iš p. Gedvilo pranešti, ką yra atlikęs kaip ministerio

pirmininko pavaduotojas, man nesant Kaune. Gedvilas, matyti, pasijuto nesmagiai. Mikčiodamas pranešė, kad yra nutraukęs draugiškumo sutartis su kitomis Pabaltijo valstybėmis ir nutraukęs Vatikano atstovui, kad su Vatikano yra nutraukiami santykiai.

- Kieno parėdymu tai padaryta? - paklausiau jį. - Apie nutraukimą draugiškumo sutarčių, kiek pamenu, nebuvo net kalbėta Ministrų Tarybos posėdžiuose. Buvo principiniai nutarta atsisakyti konkordato, ir tik aš buvau igaliotas pranešti tai Vatikano atstovui, kai surasiu, kad tokiam reikalui laikas bus patogus. Bet apie santykių nutraukimą nebuvo net kalbos. Kurį išpūdį gaus mūsų liaudis tokio fakto akivaizdoje!

- Iš manęs skubiai pareikalavo Lietuvos komunistų partijos Komitetas, - pasiaiškino Gedvilas.

- Per anksti pradėjo komunistų partija davinėti Lietuvos ministeriams įsakymus. Juk dar nėra savo sumanymus įvykdžiusi ir įjungusi Lietuvą į Rusijos tarybinę respubliką šeimą, - nesulaukiau piktai šyptelėjus.

- Apie kurį įjungimą p. Pirmininkas kalbate? - paklausė žemės ūkio ministeris Mickis. - Nieko apie tai nesame girdėję!

- Tai išgirsite dabar, - atsakiau ir čia pat trumpai papasakojau apie savo pasikalbėjimus Maskvoje ir apie Maskvos sumanymus Pabaltijo valstybių atžvilgiu.

Daugumai, kaip pastebėjau iš veidų, visa tai buvo netikėta. Kai kurie net pabalo iš susijaudinimo. Visi nutilo, net Pakarklis. Įsiviešpatavo nejauki tylą, ir visus bėgamuosius klausimus sprendėme toliau beveik be kalbų, be ginčų, priimdami viską, ką buvau pasiūlęs.

Posėdžiui pasibaigus, apsupo mane visi, išskyrus Pakarklį ir Gedvilą, kurie tuojau išsinešdino. Iš kalbų paaiškėjo visų įsitikinimas, kad Lietuvos nepriklausomybei pavojus negresia.

- Mane garbės žodžiu užtikrino Dekanozovas, kad Lietuvai joks pavojus negresia, - kalbėjo Mickis. - Kitaip nebūčiau ejęs į vyriausybės sąstatą, kad mane ateityje vadintų Tėvynės pakasintoju.

Rodos, kad rytojaus dieną apie dešimtą valandą atsilankė pas mane prof. Bistras. Jis buvo labai susirūpinęs ir, kaip iš jo žodžių supratau, jau buvo girdėjęs apie tai, ką buvau iš Maskvos parvežęs. Aš jam nuodugniai atpasakojau visų mano pasikalbėjimų Maskvoje turinį.

(Bus daugiau)

Radnys geležinkelio stotyje

Radviliškio geležinkelio stoties sienoje statybininkai rado įmūrytą butelį su dokumentais ir specialiu antspaudu. Atidarant butelį dalyvavo Šiaulių "Aušros" muziejaus darbuotoja, geležinkelio stoties viršininkas ir radviliškietė Irena Stavskytė-Kazlauskienė, Radviliškio visuomenė. P. Irenos tėvas 1930 metais buvo Radviliškio geležinkelio ruožo viršininkas ir vadovavo komitetui, sukurtam pažyminti Didžiojo kunigaikščio Vytauto

mirties 500-ąsias metines. Tuomet buvo atidengtas prie sienos pritvirtintas varinis Vytauto Didžiojo medalis. Medalionas dingio atėjus sovietams ir iki šiol apie jį nieko nežinoma. Sienoje už medaliono ir buvo įmūrytas butelis. Jame surasti 67 metų senumo dokumentai, iš viso 23 lapai. Tarp jų - aukotojų sąrašai, medaliono pagaminimo sąskaita, iškilnių, įvykusių 1930 metų lapkričio 30 dienos Radviliškio stotyje, šventės programa. LA

Naujoji radijo stotis nori tapti elito rupu

Bandomąsias transliacijas Klaipėdoje pradėjo nauja radijo stotis "Bumsas".

Vienas iš radijo stoties steigėjų Artūras Mejeris sakė BNS, kad greitai "Bumsas" pradės reklamos kampaniją, o jos pabaigoje jau numatoma nuolatinė žinių ir teminių laidų transliacija.

Naujoji radijo stotis orientuo-

ta į 25-50 metų klausytoją. Bet ji transliuos ir praėjusių dešimtmečių muziką.

Klaipėdoje veikia populiari radijo stotis "Laluna". Tačiau A. Mejeris mano, kad uostamiesčiui būtina dar viena stotis. Jis tikisi, kad "Bumsas" (žemaitiškai "bamba") taps "elito rupu", nes daug dėmesio skirs kultūrai. LR

Pretendentas į Prezidentus "Lietuvos rytui" pareiškė nekovosias dėl posto

(atkelta iš 3 psl.)

sąjūdį.

- Ar per tą laiką bendravote su kitais kandidatais į Prezidentus?

- Tik su Vytautu Landsbergiu, nes mes jau senokai pažįstami. Norėjau sužinoti, ką jis turi omeny, sakydamas, kad "Žuku manipuliuoja kairiosios jėgos".

- Ar verta neturinti partijos žmogui veržtis į valdžios viršūnes?

- Verta. Juk be partijos kabinasi ir, pavyzdžiui, Artūras Paulauskas, be partijos eina ir Antanas Mockus Kolumbijoje.

Žinoma, rinkimams organizuoti reikia struktūrinio tinklo - tam ir sukūrėme "Naujosios bangos"

- Kaip vertintumėte per metus įgytą gyvenimo patirtį?

- Tai puiki patirtis, nepasiekiamajai jokiais kitais būdais. Turėjau galimybę įsitikinti, kad nemažai Lietuvos žmonių mane pažįsta, žino mano pažiūras, simpatijas ir antipatijas.

Per tuos metus įgijau daugiau patirties bendrauti su šalėje susirinkusiais žmonėmis, išmokau elgtis taktiškiau.

Įsitikinau, jog kol kas Lietuvos politikoje veikia interesų zonos, bet ne bičiulystės atmosfera. Taigi reikės pratęsti paruošiamą darbą. LR

Senosios literatūros vieta mūsų kultūrinėje sąmonėje ir mokykloje

(atkelta iš 2 psl.)

padarytą skriaudą. Turime gražių tokių pavyzdžių. Tačiau kiti savo tautai miršta amžinai. Ir vieni, ir kiti, ir nutautėjusieji, ir kosmopolitai, yra keliai dėl takelio pametę žmonės.

Kosmopolitai paprastai skelbiasi esą pranašesni už nacionalistus. Jie, atseit, kuria elitinę kultūrą, pasaulio kultūrą, kai nacionalistų kultūra yra žemo lygio - tai provincinė, parapiinė kultūra. Tačiau tikrai elitinė kultūra visuomet yra kartu ir tautinė kultūra, susijusi su giliausiomis savosios kultūros tradicijomis. Tuo tarpu tas tradicijas ignoruojanti kultūra gali būti tik pseudoeitinė. Lietuviai irgi turi tų abiejų kultūrų atmainas.

Tautiškumas, kosmopolitizmas, elitizmas - visa tai yra ryškios kultūrinės orientacijos, kurios atsiliepia ir požiūriui į tautos praeitį, kartu ir į senąją literatūrą.

Ko laukime iš mokyklos? Kaip joje turėtų būti reprezentuojama senoji lietuvių literatūra?

Mokykla turėtų atrinkti, kas senojoje literatūroje yra vertingiausia, būdingiausia, autoritetingiausia. Aiškindamiesi ir aiškindami senąją literatūrą, turėtume žiūrėti, kas ejo vieškeliais, kas šalikėlėmis, kas šunkelėmis. Turėtume matyti, kas didžiausias, kas mažesnis, o kas vidutinis. Turėtume atskirti aukšą nuo vario ir sidabrą nuo geležies. Turėtume suvokti, kas padėjo tautai dvasiškai ir kultūriškai bręsti ir kas tam trukdė. Ne taip svarbu demitologizuoti praeitį, kaip svarbu rasti savo pozityvų santykį su praeitimi, kad galėtum prasmingai pasakyti ar pagiedoti: *Is praeities tavo sūnūs*

te stiprybė semia! Kad tie žodžiai nebūtų tušti! Skaudu šiandien girdėti jauną vyrą, atsakantį į klausimą:

- Ką darytum, jei kita valstybė užpuolų Lietuvą?

- Pabėgčiau! Emigruočiau! - garsiai ir drąsiai atsako tas nevyriškas vyras, mūsų laikų didvyris. Ką gi jam pasakytų Simonas Daukantas?!

Senoji mūsų kultūra ir literatūra ne šiandien pradėta tyrinėti, ne šiandien pradėtos ryškinti jos vertybės ir autoritetai. Pagrindinės gairės seniai susmaigstytos - reikia tik jų laikytis. Tai nereikia. Kad kaip papūgos turime kartoti tuos pačius žodžius. Autoritetai išlieka, bet jų suvokimas kinta. Kinta pagal tai, kokie patys esame, kiek ir kaip patys pasikeičiame. Daukša buvo ir bus žymiausias senosios lietuviškosios raštijos atstovas. Donelaitis buvo ir bus lietuviškosios tautos epo kūrėjas. Maironis buvo ir bus lietuvių poezijos klasikas. Ir nieko čia nepakeis! Tačiau reikia siekti ir skatinti, kad ir Daukša, ir Donelaitis, kad ir Maironis kiekvienas suvoktu savaip - pagal savo prigimtį, savo dvasios poreikius ir galimybes. Tik tokiu atveju tie autoritetai visą laiką bus gyvi ir reikalingi.

Aš manau, kad mūsų mokykla kaip tik ir eina tokiu keliu - ir man daugiau nieko nebelieka, kaip tik palinkėti jai sėkmės!

Pranešimas, skaitytas Kauno Jėzuitų gimnazijoje 1997 m. gegužės 23 d. konferencijoje "Nuo Mažvydo iki šių dienų", skirtoje Lietuvos mokyklos 600 metų ir Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukaktims paminėti.

Bendros lietuvių ir danų kareivių pratybos Rukloje

Bendros Lietuvos ir Šiaurės šalių karinės pratybos, įvykusios šią vasarą Rukloje (Jonavos raj.), suteikė galimybę Lietuvos kariams susipažinti ir įvaldyti naująją karinę techniką.

R. Šuikos nuotraukos

Baltiečių vyrų krepšinio turnyras Toronte

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Toronto PPSK Aušra rengia Baltiečių vyrų krepšinio turnyrą 1997 m. spalio 24, 25 ir 26 d. Centennial College, Progress Campus, at Markham Rd. and Progress Ave., Scarborough, Ont.

Pagal pradinio apklausimo duomenis, turnyre tikimasi turėti 8-12 komandų. Numatančios dalyvauti komandos turėjo pranešti savo preliminarinę registraciją iki š. m. spalio 1 d., turnyro vadovui Rimui Miečiui, šiuo adresu: **Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada.** Telefonas: (416) 234-0878; faksas 416-234-8506; e-mail: rmiecius@aol.com

Galutinę komandų registraciją - 1997 m. spalio 15 d.

Norintys gauti smulkesnę informaciją, prašomi kreiptis į R. Miečių. Rengėjai

Lietuva sugriebė du medalius pasaulio lengvosios atletikos pirmenybėse Graikijoje

V. Alekna - antras disko metime, o R. Nazarovienė - trečia septynkovėje

Paskutinįją Pasaulio lengvosios atletikos pirmenybių Atėnuose dieną Lietuvos atstovas Virgilijus Alekna disko metime nusinešė sidabrą ir padėjo Lietuvai laimėti šiose varžybose antrąjį medalį. Šių pirmenybių pradžioje mūsų šalis Remigiją Nazarovienę septynkovėje buvo sugriebusi bronzą, taigi nedidelis Lietuvos būrelis (7 žmonės) šiose pasaulinio lygio varžybose iškovojo du medalius.

Rugpjūčio 10-ąją pasibaigusiose pasaulio pirmenybėse medaliais buvo apdovanoti sportininkai iš 41 valstybės. Daugiausia iš jų sumedžiojo JAV sportininkai (iš viso 18: 7 aukso, 3 sidabrą, 8 bronzos). Toliau eina Vokietija - 10 (5, 1, 4), Rusija - 8 (1, 4, 3). Po 7 medalius iškovojo sportininkai iš Kenijos, Ukrainos ir Jamaikos.

Kaip ir Lietuva - po du medalius - išspė Čekija, Norvegija, Kanada, Lenkija, Pietų Afrika, Prancūzija, Japonija, Meksika, Graikija. Tačiau pirmųjų aštuonių valstybių sportininkai gavo bent vieną "auksą". Tik Graikija ir Lietuva turėjo pasitenkinti sidabru bei bronzą. Beje, lietuviai buvo vieninteliai iš baltiečių, kurie pasipuošė me-

daliais: latviai ir estai tokios laimės neturėjo. Po vieną medalį laimėjusiųjų valstybių tarpe matome žinomas valstybes - Braziliją, Slovakiją, Švediją, Suomiją ir kt.

Šį kartą Virgilijus Alekna, kuris turi gana retą darbą - tarnauja Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko asmens sargybinio, susikoncentravo ir pradžiugino savo gerbėjus. Jau kvalifikacinėse varžybose jis parodė antrąjį rezultatą, tuoj po vokiečio iš buvusios R. Vokietijos, olimpinio

ti į šešetuką. Tačiau šiam 37-erių metų mūsų tautiečiui dabar teks laukti bent porą metų iki kitų pasaulinio masto varžybų.

Iš septynių Lietuvos atstovų Atėnuose (Graikijoje) dar kiek geriau pasirodė ietininkė Rita Ramanauskaitė, kuri kvalifikacinėse varžybose pakliuvo į 12-kos asmenų finalą. Čia jai sekėsi blogiau negu pirmąją dieną ir ji užėmė paskutinę - 12-ąją vietą.

Dvyliktoju liko ir rutulio stūmikas Saulius Kleiza, kuris taip pat pakliuvo į baigminį dvyliktuką. Kiti mūsų šalis - triušulininkas Audrius Raizgys, Tomas Barauskas (šuoelis į toli) nepateko į baigmines varžybas po kvalifikacinio rato.

Nesisekė ir Amerikos lietuviui Tomui Pukščui, kuris yra daugkartinis JAV ieties metimo čempionas ir rekordininkas. Jis per treniruotėse Atėnuose pasitempė nugaros raumenis ir kvalifikacinėje grupėje buvo devintas - su 258 pėdomis. Čia laimėjo negirdėtas sportininkas iš Pietų Afrikos - Marius Corbett, su 290 pėdų. Olimpinis ir pasaulio rekordininkas čekas Jagn Zelezny liko 9-je vietoje. Taigi ne visus čia lydėjo laimė. Bet reikia džiaugtis, kad Lietuva pagaliau pirmą kartą pasaulio pirmenybėse pajėgė iškovoti du medalius.

Edvardas Šulaitis

Nauja mobiliojo ryšio operatoriaus paslauga

Mobiliojo ryšio operatorius "Bitė GSM" pasiūlė naują paslaugą "Labas", kurios reklama buvo transliuojama kelias savaites ir sukėlė daug ginčų. "Labas" - tai 199 litas kainuojantis paketas, kuriame yra 99 litų vertės pokalbių kortelė, SIM kortelė su telefonu numeriu, vokus su SIM kortelės kodais bei instrukcija vartotojui. Turint visą šį kompletą, galima skambinti bet kur (mukelta į 7 psl.)

IŠ VISUR

- Amerikos Lietuvių Tarybos 57-tasis metinis suvažiavimas vyks spalio 25 d. Chicagos Jaunimo Centre.

- Dešimtojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Chicagos Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, lapkričio 27 d. bus atidaryta paroda "1941 metų sukilimo genezė". Parodos medžiaga rūpinasi istorikas Jonas Dainauskas, jam talkina Antanas Dundzila. Medžiaga siunčiama adresu: X MK Simpoziumas, c/o J. Dainauskas, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636. Fax 773-434-9363. Parodos tvarkymu rūpinasi Alė ir Vytautas Namikai.

- "Draugas" rengia koncertų "Kur giria žaliuoja" seriją. Programą atliks sopranas Aušra Cienaitė, tenoras Valdas Vyšniauskas, akompaniatorė Eugenija Kuprytė. Koncertai vyks: Lemont, IL, PLC, Lietuvių Dailės muziejuje, spalio 4 d.; Chicago, IL, Jaunimo Centre, spalio 5 d.; Los Angeles, CA, spalio 12 d.; Cleveland, OH, spalio 18 d.; Detroit, MI, spalio 19 d.; St. Petersburg, FL, lapkričio 5 d.

- Cleveland, OH, JAV LB apylinkė spalio 10-11 dienomis rengė lietuvių dienas. Programoje dalyvavo Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

- Jūrų skautų 75 m. ir jūros skautų 60 m. veiklos sukaktys bus minimos Lemont, IL, Pasaulio Lietuvių Centre, iškilminga sueiga spalio 17 d., o spalio 18 d. ten pat su tradicine "Puota jūros dugne".

- Dail. Nijolės Banienės kūrinii paroda "Sek mane takeliu" Lemont, IL, Lietuvių Dailės muziejuje, vyko nuo rugsėjo 20 d. iki spalio 11 d.

- Prel. dr. Juozas Prunskis vėl parėmė Lietuvos marijonus, paaugodamas Marijampolės gimnazijos remontui ir "Šaltinio" leidimui 2000 dol.

- "Čiurlionio meno galerija", veikianti Chicagos Jaunimo Centre, rugsėjo 28 d. paminėjo veiklos 40 metų sukaktį. Ta proga vyko ir meno paroda, atrinkta iš "Čiurlionio" galerijos kolekcijoje esančių kūrinių. Galerijai vadovauja Algis Janušas.

- Sėserų pranciškiečių rėmėjų seimas įvyko spalio 5 d. Chicagoje, Marijonų vienuolyne.

- Muzikas Petras Armonas, paskutiniu laiku gyvenęs St. Petersburg, FL, sulaukęs 90 metų amžiaus, mirė rugsėjo 21 dieną.

- Kun. dr. Kęstutis Trimašas, Šv. Antano parapijos lietuvių misijos vedėjas, Cicero, IL, rugsėjo 24 d. jau šestą kartą išvyko į Kauną dėstyti Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakultete. Jis taip pat skaitys pasakaitas Kauno tarpdieciznėje kunigų seminarijoje, tikybos mokytojams Lietuvos Katalikų Bažnyčios katechetų centre ir Kretingos Religijame institute.

- Kun. Donatas Slapšys, SJ, gimęs ir atlikęs noviciatą Lietuvoje, studijavęs Vokietijoje, nuo 1950 m. spalio 26 d. sėkmingai dirba kaip misionierius Indijoje, liepos 27 d. atšventė kunigystės 50 metų sukaktį.

- Dr. Jono Šalnos knyga "Nurimusi banga" buvo suaktikta Chicagos vyresniųjų lietuvių centre "Seklyčioje" spalio 1 d.

Geri draugai.

Storo vaiko bėdos

Ką daryti? Mano vaikas - nutukęs! Bendraamžiai jį pravardžiuoja tešlainiu, jis nemėgsta sportuoti, jį kamuoja daug kompleksų. Ko tik neišbandžiau - "kietų" dietų, "efektyvių" mankštų - niekas nepadėjo.

Šiandien net ketvirtadalis vaikų ir paauglių yra per stori, o dešimt procentų - netgi nutukę. Šie vaikai neserga, jų medžiagų apykaita bei hormonų pusiausvyrą nesutrikusi. Papildomi kilogramai apsunkina kaulų vystymąsi, "kankina" kraujotakos sistemą, gali sukelti širdies ir kvėpavimo negalavimus.

Kodėl vaikai nutunka?

Dažnai manoma, kad nutukimo priežastis yra vidinės sekrecijos liaukų funkcijos sutrikimas. Iš tiesų ši priežastis - toli gražu

ne pagrindinė. Žmogaus svoris priklauso nuo keleto faktorių: paveldėjimo, temperamento, apetito, dvasinės pusiausvyros. Jei vaiko motina, tėvas ir giminės linijose turti, yra daugiau šansų, kad ir mažylis bus nutukęs. Ramus, nejudrus vaikas nesunaudoja visų suvartojamų maisto medžiagų, jos kaupiasi organizme - virsta riebalais. Didžiausias kaltininkas - apetitas. Vaikas, mėgstantis kaloringus produktus - pyragaičius, sausainius - žinoma, bus pilnesnis už tą, kuris labiau mėgsta daržoves,

vaisius, mėsą. Nesunku pažinti vaiką, kuris, atrodo, tegimė visą gyvenimą nuolat valgyti. Nuo pat gimimo jis turi puikiausią apetitą, kuris niekada nedingsta - nei kai vaikas serga, nei kai susijaudina. 2-3 mėnesių jis jau storas kaip agurkas ir toks dažniausiai išlieka visą vaikystę.

Nutukimo priežastis gali būti dvasinė disharmonija

Septynerių metų vaikas, pajutęs vienatvę ir liūdesį, gali imti tukti. Šio amžiaus vaikas po truputį tolsta nuo tėvų ir ne taip juos dievina. Nemokėdamas susirasti nuoširdžių draugų, jis jaučiasi apleistas didžiuliame, svetimame pasaulyje. Saldumynai ir kiti kaloringi produktai jam teikia malonumo. Vaikas stengiasi "sukramtyti" įvairiausius malonumus.

Vaikai tunka ir lytinio brendimo metais: organizme vyksta didžiulės permainos, dėl to vaikas gali tapti užsidaręs, nedrąsus ir mažiau bendrauti su draugais.

Tik negalvokite, kad kiekvienas nutukęs vaikas yra nelaimingas. Netgi linksni ir gabūs vaikai nuo 7 iki 12 metų linke priaugti svorio. Be abejo, ne visi nutunka. Dauguma tik šiek tiek papilnėja.

Bet kokia nutukimo priežastis gali sudaryti užburta ratą. Kuo vaikas storesnis, tuo jam nemalonesni judrūs žaidimai ir sportas. O kuo mažiau jis juda, tuo

daugiau maisto medžiagų jo organizme susikaupia ir virsta riebalais. Be to, storam vaikui nesmagu dalyvauti bendruose žaidimuose, jis jaučiasi dar svetimesnis tarp vaikų, kurie jį erzina ar net šaiposi.

Keletas patarimų, kaip kovoti su vaiko antsvoriu:

Storam vaikui nereikia badauti. Jis gali valgyti tiek, kiek nori, tačiau sveikų, nekaloringų maisto produktų: obuolių, agurkų, melionų, kriaušių.

Reikia valgyti prie stalo, o ne priebėgomis ar žiūrint televizorių.

Geriau valgyti dažniau ir po nedaug negu porą kartų per dieną, bet gausiai.

Niekada nesiveskite alkano vaiko į parduotuvę: jis būtinai įsigis ko nors saldaus ar riebaus.

Maisto produktų nepjaustykite smulkiai: tegul vaikas turi ką kramtyti.

Riekie storą duonos riekę, o sviesto tepkite kuo ploniau - taip sumažinsite kalorijas.

Pratinkite malšinti troškulį mineraliniu vandeniu, o ne saldžiais gėrimais. Pieno duokite ne atsigerti, o "pavalgyti".

Riebius produktus pakeiskite mažiau kaloringais: pieno kokteilį plakite tik iš lieso pieno, vartokite paukštienos dešrą, jautieną ir pan.

Iprastus saldumynus pakeiskite, pavyzdžiui vanilės pudingą su liesu pienu arba lieso pieno jogurtu.

Už gerą darbą neapdovanokite vaiko riebiu šokoladu ar grietiniais ledais, geriau nupirkite

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

AMERICAN TRAVEL SERVICE
Patikimiausia ir ilgiausiai veikianti lietuvių kelionių agentūra Amerikoje.

Parūpiname bilietus į Lietuvą patogiausiais maršrutais ir pigiausiom kainom. Sutvarkome Jūsų atostogas į visas pasaulio šalis bei užsakome pačias įdomiausias keliones laivais.

Royal Caribbean 7 naktų kelionė laivu golfininkams balandžio 26 -- gegužės 3, 1998

Princess Cruises Love Boat 12 dienų kelionė į Aliaską birželio 11 - 22, 1998

Užsiregistruojant iki lapkričio 15 d. duodame specialią nuolaidą

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. Kedzie Ave. Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000 arba 1-800-422-3190
FAX 708-422-3163

AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS

nevalgomą žaisliuką ar kitą niekutį.

Nė vienas vaikas neapsieis be saldumynų, tad išmokykite jį mėgautis mažyčiu šokolado kąsneliu ar plona riekle torto.

Be abejo, nėra taisyklių be išimčių. Negalima atimti saldumynų šventės, tarkim, per vaiko gimtadienį. Svarbiausia - kad pasikeistų vaiko požiūris į maistą. (Bus daugiau)

NEW YORK -- VILNIUS

Žiemos kainos prasideda spalio 1 d. - Oct. 1st.

\$550 plus mokesčiai

NY - VILNIUS - NY

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

Internet <http://www.travelfile.com/get/vtours.html>
E-Mail: VYT TOURS EARTHLINK.NET

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

October 16	Kearny, NJ	11-12 noon
	Paterson, NJ	1-2 pm
October 23	Newark, NJ	11-12 noon
October 24	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
October 25	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 28	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
October 30	Kearny, NJ	11-12 noon
	Paterson, NJ	1-2 pm

For more information call 914-258-5133
718-348-4709

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$444 r.t.

One way to Vilnius \$390

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

žiema ir pavasarį, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

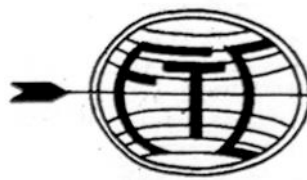
AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonida, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

1999 m. žalios kortelės loterija DV-99

(atkelta iš 4 psl.)

kitu specialiu būdu, nebus priimami. Siunčiamo voko dydis: ilgis 6 arba 10 colių, t. y. 15 arba 25 cm, plotis 3 1/2 arba 4 1/2 colių, t. y. 9 arba 11 cm. Viršuje, kairėje voko pusėje, užrašykite savo kraštą, mūsų atvejų: "LITHUANIA", ir pilną savo pavardę, vardą ir adresą. Siųskite šį laišką šiuo adresu:

**DV 99 Program,
National Visa Center,
Porthsmouth, NH 00212,
USA.**

Neužmirškite priklijuoti pašto ženkluko.

Laimingieji bus išrinkti kompiuterio loterijos būdu.

Visiems laimingiesiems bus pranešta paštu 1998 metų balandžio - liepos mėnesiais ir kartu laimėjusieji gaus smulkia informaciją, ką turi daryti toliau.

Nelaimėję asmenys nebus informuojami. Prašome nesikreipti į ambasadas ar konsulatų, nes jie neteikia loterijos informacijos. Vyrai ar žmonai laimėjus loteriją, žalią kortelę gaus jie abu ir jų nepilnamečiai, nevedę, iki 21 metų vaikai.

Laimėjusieji turi atitikti visus reikalavimus, kad gautų žalią kortelę.

Laimėjusieji žalią kortelę, visus savo ir šeimos dokumentus turi sutvarkyti prieš ar iki 1999 metų spalio 30 d.

Taip pat pranešama, kad nėra jokio mokesčio dalyvauti loterijoje, išskyrus pašto ženkluką. Naudojimas įvairių žmonių pagalba neturi jokios įtakos loterijos laimėjimui.

Naudotasi "U. S. Department of State Bureau of Consular Affairs" pranešimo medžiaga.

Birutė Jasaitienė

Nauja mobiliojo ryšio operatoriaus paslauga

(atkelta iš 5 psl.)

riu pasiskolintu arba atskirai įsigytu GSM telefonu. Ši paslauga turėtų sudominti tuos žmones, kurie nesinaudoja mobiliuoju ryšiu kasdien. "Labas" vartotojai negalės skambinti ir užsienį, tačiau jiems iš užsienio bus galima paskambinti. Svarbiausia, kad paslauga "Labas" galima naudoti iškart tik ją įsigijus, nereikia mokėti abonentinio mokesčio, be to, visuomet galima sužinoti, kiek išleidžiama tinkle. "Bitė GSM" per mėnesį sugeba pagaminti 5 tūkst. "Labas" paketų ir tikisi, kad visi bus patenkinti. "Bitės GSM" atstovo žiniomis, mobiliuoju ryšiu naudojasi 2% Lietuvos gyventojų. Pigiausias "Bitės GSM" telefonas kainuoja 300-400 litų. Pernai "Bitės GSM" apyvarta buvo 41 mln. litų. Šiemet apyvartą tikimasi padvigubinti.

PUTNAM, CT

Ivykiai vienuolyne

Seselė Ona Petraškaitė prie pietų stalo, po metinių vienuolinių įžadų, rugpjūčio 17 d., tarp monsinjoro Jono Kaunecko, Telšių kunigų seminarijos profesoriaus, ir vienuolyno provincijolės seselės Paulės Savickaitės.

J. Kriaučiūno nuotr.

- Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seselė **Ona Petraškaitė** š. m. rugpjūčio 17 d., švenčiant Šv. Marijos dangų ėmimo šventę, atidėta iš rugpjūčio 15 d., vienuolyno koplyčioje Šv. Mišių metu, atnaujino vienuolinius įžadus vėl vieneriems metams. (Po 5 tokių metinių įžadų ji taps tikrąja vienuole.) Mišias koncelebravo kun. Antanas Diškevičius, vienuolyno kapelionas, ir monsinjoras Jonas Kauneckas, Telšių kunigų seminarijos profesorius, pravedęs vienuolyno seselėms prieššventines rekolekcijas. Pamoksle kun. Kauneckas kalbėjo apie vienuolių reikalingumą, nes jie skatina žmones kilti dvasiniam, taip pat rūpinasi žmonių gerove. Po pamaldų vienuolyno seselės ir visi pamaldų dalyviai kartu pusrūčiavo, kas priminė agape, seną krikščionių paprotį.

Seselė Petraškaitė yra iš Lietuvos, dabar studentė Steubenville (Ohio) katalikų universitete. Džiaugiasi vienuolyno seselės ir putnamiečiai seselės Petraškaitės pasiūlymu, linki jai sėkmės ir Aukščiausiojo palaimos.

- Vienuolyno seselė **M. Consolata Paplauskaitė**, viena iš pirmosios grupės atvykusių Amerikon 1936 m., š. m. rugsėjo 10 d. buvo palaidota vienuolyno "Danguos vartų" kapinėse, šalia kitų ten amžiną poilsį radusių seselių. Seselė Consolata, gimusi 1910 m., tapo vienuolijos sesele 1934 m. Marijampolėje. Amerikoje ji dirbo vienuolijos įsikurtus darbus ir ilgesnį laiką buvo vienuolyno spausdėtoja. Pastaruosius metus, dėl amžiaus ir sveikatos negali, buvo globojama Matulaučiūnų slaugos namuose. Ją pašaukė amžinybės rugsejo 7 d.

Laidotuvių apeigos pradėtos rugsėjo 9 dienos vakare Šv. Mišparais vienuolyno koplyčioje. Laidotuvių diena, 10:30 val.

PADĖKA

Žavingam vasaros rytmečiui išaušus, 1997 m. rugpjūčio mėn. 8 d., 8 val. r., užgeso gyvybės liepsnelė mano gyvenimo švyturio ir ištikimiausio palydovo, Ekonomikos mokslų daktaro

A. + A. JULIAUS ŠIMAIČIO

Esu neapsakomai dėkinga:

Klebonui kun. V. Palubinskui, kun. D. Jankevičiui, Tėvui Pranciškui Giedgaudui, OFM, už maldas koplyčioje ir bažnyčioje atmažautas mišias;

Ambasadoriui Anicetui Simučiui už pasakytą jautrią atsisveikinimo kalbą savo ilgamečiui buvusiam Studentų atstovų karininkų "Ramovė" korporantui;

Sol. P. Sandanavičiui už glėdijimą bažnyčioje solo mėgiamiausiu vėlonio giesmių;

Marytei Šalinskienai ir jos asistentei Onai Barauskienai už nuostabią ir rūpestingą patamavimą.

Giminėms, prieteliams, New Yorko Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų draugijos nariams ir visiems, žodžiu, raštu, telefonu ar atsilankymu pareikusiems jautrius paguodos žodžius, o gėlimis ir aukomis pagerbusiems vėloni, tarlu ačiū. Iš visos širdies ačiū.

**Liūdinti žmona
KONSTANCIJA**

nančių žmonių skaičius sumažėjęs, bet Marija vis tiek daugelio yra garbinama ir jos užtarimo prašoma. Lietuvoje yra virš 50 Marijos vardo ir jos garbinimo šventovių, taip pat atgyja jos garbės kėlimas gegužės mėn. gegužinėmis ir spalio mėn. rožinio kalbėjimu. Daug lietuvių išeivių bando testuoti tuos Marijos garbinimo papročius. Marija yra ne tik Kristaus, bet, Jo pavidimu, ir žmonių motina. Ji padeda išspręsti ne tik išganytum, bet ir žmonių reikalų vykdymui, malonių ir pagalbos. Taigi verta sekti Marijos gyvenimo pavyzdžiu ir prašyti jos pagalbos kiekvieno mūsų gyvenime.

Po visų šventės dalyvių bendrų pietų Matulaučiū salėje, dalyviai vėl susirinko į koplyčią konferencijai. Kalbėjo kun. Diškevičius. Kalbos mintys galėtų būti apibūdintos: Marija žmogaus gyvenime. Marija, vykdydama Kristaus pavyzdį, myli kiekvieną žmogų, padeda jam gyvenimo kelyje, ypač kelyje į amžinybę. Tuos teigimus kun. Diškevičius parėmė gyvenimo įvykių pavyzdžiais. Jos užtarimu vyko ir vyksta daug stebuklų. Jos perspėjimų neklausant, žmonės atsiduria savo sukurtose baisyse nelaimėse. Taigi verta gerbti Mariją ir prašyti jos padėjimo.

Nedelsiant vyko procesija vienuolyno kieme ir sodyboje, pradėta prie Šiluvos Marijos statulos, prie išlaikines koplyčios sienos, ir sustojant prie kitų Marijos statulų kieme ir sodyboje. Prie kiekvienos statulos sukalbėta rožinio garbingosios dalies psalms, o eisenoje nuo statulos prie kitos statulos giedota "Ave Marija" giesmės punkteliai. Procesijoje buvo nešamos ir Šv. Marijos vėliavos. Procesijos dalyviai grįžo į koplyčią ir pagarbino švenčiausiąjį Sakramentą. Šventės maldos skirtingose už Lietuvą ir jos žmonių gerove, taip pat pagerbti Šv. Mariją.

Reikia atsiminti, kad rugsėjo 8-toji prieškarinė Lietuvoje buvo ir Tautos šventės diena, primenant DLK Vytauto karūnavimo dieną, deja, neįvykusia.

Juozas Kriaučiūnas

1997 m. metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas

1997 m. metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas šaukiamas 1997 m. lapkričio 22 d., šeštadienį, Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. 416-532-3311.

Suvažiavimo pradžia - 11:00 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skiriami pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami

dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportininkai judėjimu besidomį.

Smulki informacija pranešama ŠALFASS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Norintieji gauti smulkesnės informacijos ar pateikti pasiūlymą, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro Valdybos pirmininką Audrą Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Tel. 416-767-6520. Faksas: 416-760-9843.

ŠALFASS-gos centro valdyba

A. + A.

ANTANUI STRAZDUI

mirus, jo dukrai RŪTAI ir žentui VIKTORUI ŠEŠTOKAMS reiškiamo gilią užuojautą.

Liucija ir Robertas Meškauskai ir Kristina Daiva ir Gintaras Meškauskai

A. + A.

NIJOLEI ULĖNIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui Jonui, dukrai VAIVAI su vyru, sūnui ARUI, broliui ROMUI su žmona ir artimiesiems.

Dana ir Jonas Bilėnai

Lietuvos Katalikų Moterų suvažiavime (iš kairės): dr. Aldona Šlepetytė-Janavičienė, Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos pirmininkė, prel. Juozas Antanavičius, LKMS dvasinis vadovas, Laima Makutėnaitė, LKMS valdybos narė.

Dr. Aldona Šlepetytė-Janavičienė, Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos pirmininkė, šią vasarą buvo iš-

vykusi į Lietuvą, kur birželio 13 d. Lietuvos Katalikų Moterų Sąjungos suvažiavimo metu, Panevėžyje, tarė žodį ir specia-

PLKOS informacija

PILIETYBĖS TĘSTINUMAS - PAPRASČIAU

Vyriausybės posėdyje iš dalies pakeistos Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentų rengimo ir nagrinėjimo taisyklės bei pilietybės išsaugojimą patvirtinančių dokumentų išdavimo

tvarka.

Naujaisiais pakeitimais ir papildymais išplėstas asmenų, kurie laikomi Lietuvos Respublikos piliečiais, ratas bei papildytas sąrašas dokumentu, patvirtinančių

Kodėl mums brangi M. Mažvydo knyga?

P. Jurskus

Lietuviškajame gyvenime šie metai skiriami prisiminti Martyno Mažvydo knygas, trumpai vadinamas "Katekizmu". Ji buvo išleista Karaliaučiuje 1547 m., taigi švenčiame 450 metų sukaktį!

To meto knygos turėjo ilgus pavadinimus, o šioji vadinosi taip: "Catechismus prasty Szadei, Maksas skaitima rashta yr giesmes del krikščianistes bei del berniuiu jaunui nauiey sugulditas Karaliavczvi VIII, dena Menese Sausia, Metu vsx gimima Diewa M. D. XLVII".

Senoviška rašyba ir kalba. Taip iš karto prasiveria gili praeitis su daugybe klausimų: kodėl ją parašė, kam ji skirta, koks jos turinys, kodėl išleista Karaliaučiuje?

Knygelės atspausdinta nedaug - apie 200 egz. Šriftas menkas, raidės kai kur išdilusios, darbas atliktas paskubom. Jos spausdinimą prižiūrėjo jaunas Karaliaučiaus universiteto studentas Martynas Mažvydas.

Be jokios globos ir buvo paleista keliauti per skaitytojus lietuvininkus ir žemaičius. Knygelė pati kreipėsi į juos šiais žodžiais:

"Braliai seseris imkiet mani ir skaitikiet"

Ir tatai skaitidami permanikiet".

Bet ją skaitė tik vienas kitas kunigas, vienas kitas studentas, papratinės mokyklos mokytojas, vienas kitas bajoras, kiti laimingieji, kurie anais laikais mokėję skaityti. Liaudies žmonės knygelę matyti galėjo tik iš tolo laimingųjų rankose.

Bet ji buvo reikalinga ir atliko svarbų vaidmenį.

Truputis istorijos

Spausdinta knyga nuėjo ilgą ir sunkų kelią, kol pasiekė plačias žmonių mases. Buvo raižoma į metalo plokštes, molines lenteles, kalama net akmenyje. Kai buvo išrastas popierius, knygos buvo rašomos ranka. Tuo daugiausia vertėsi vienuoliai. Tokios knygos buvo brangios, prienamos tik turtingiems. Ir Lietuvoje buvo tokių ranka perrašytų knygų.

Visą laiką ieškota, kaip knyga greičiau padauginti. Buvo iš medžio išpjaujami ištisi knygos puslapiai, bet jų spausdinimas buvo sunkus, pats darbas gana ilgas.

Gutenbergio išradimas

Vokiečiui Gutenbergui atėjo mintis - iš medžio ar metalo išpjauti atskiras raides ir paskui iš jų sudėti atskirus žodžius,

(mukelta į 8 psl.)

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį:

Sekmadienį, spalio 19 d., 3 v. popiet bus minima pirmosios lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo "Katekizmo" 450 metų sukaktis. Apie knygą ir jos sukaktį kalbės prof. Domas Kaunas, svečias iš Lietuvos. Apreiškimo par. choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės, sugiedos tris Mažvydo giesmes. Bus išstatyta M. Mažvydo "Katekizmo" faksimilė. Minėjimą rengia LB New Yorko apygardos valdyba.

Vėlinių paminėjime ir Rėmėjų saskrydyje š. m. spalio 26 d., sekmadienį, Putnamo seselės sodyboje kalbės kun. Andrius Narbekovas tema: "Gyvybės Evangelija prieš Mirties kultūrą". Kun. Narbekovas yra svečias iš Lietuvos, gydytojas, tapęs kunigu, naujai atkurtos Vilniaus Seminarijos pirmasis rektorius. Šiuo metu jis gilinasi mediciniškoje etikoje Washington, DC.

Norintieji Vėlinių paminėjime dalyvauti, malonėkite skambinti (860) 928-7955.

Laikrodžio rodyklę reikia pasukti 1 val. atgal spalio 26 d., 2 val. ryto.

Prašo patikslinti:

Kelių asmenų paklaustas patikslinti, kad "Darbininko" 1997 m. rugpjūčio 22 d. numeryje išspausdintas k.k.m. inicialais pasirašytas rašinys apie LŽS centro valdybos gražinimą į New Yorką, ne mano rašytas.

Karolis Milkovaitis
buv. LŽS c. v-bos
pirmininkas

SKELBIAMAS SPAUDOS VAJUS

Darbininko prenumerata naujiems skaitytojams - **tik 25 dol. metams!** JAV LB Kultūros Taryba (su Lietuvių Fondo parama) pasiūlė prie kiekvienos naujos prenumeratos pridėti po 5 dol., kad skaitytojai galėtų pasinaudoti pigesne kaina. Todėl **Darbininko** administracija siūlo pirmiesiems 50-čiai naujų skaitytojų užsisakyti **Darbininką** už 25 dol. metams. Tai gera proga naujai į šį kraštą atvykusiems, studentams, išvykstantiems ir universitetams, pensininkams, naujai persikėlusiesiems į Amerikos Rytų pakraštį - Floridą, užsisakyti mūsų įdomų savaitraštį **Darbininkas**. Laukiame naujų skaitytojų!

Siųskite 25 dol. čekį šiuo adresu:
Darbininkas
341 Highland Blvd.

Vilniaus radijas praneša, kad nuo 1997 m. rugsėjo 7 d. jų programos lietuvių ir anglų kalbomis girdimos 5910 kilohercų dažniu 8 val. vakare.

LITHUANIAN
CATHOLIC COMMUNITY CENTER
6 Davis Ave., KEARNY, NJ
spalio 25 d., šeštadienį, kviečia visus išgirsti.

ANSAMBLI ARMONIKA

Pradžią 7 v. v. Po programos - šokiai

Dėl bilietų kreiptis:

Emilia Sadonis (973) 857-3277
Loretta Stukas (908) 753-5636
Julius Veblaitis (908) 687-4943

Nuo 5 val. p.p. bilietus bus galima įsigyti ir prie durų.

Kodėl mums brangi M. Mažvydo knyga?

(atkelta iš 7 psl.)

sakinys. Taip susidarė visas raidynas, ir tas pačias raides galėjai panaudoti daug kartų. Iš sudėtų eilučių sudarė puslapius,

juos surišo virvute ir atspausdino rankiniu presu.

Taip Gutenbergas 1455 m. atspausdino pirmąją knygą - Bibliją. Išradimas greitai plito. Spaustuvės idėjos sklido Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, pasiekė ir šiaurės kraštus, Mažąją Lietuvą, Karaliaučius, kur vienintelėje spaustuvėje buvo atspausdinta pirmoji lietuviška knyga.

Reformacijos pradžia

XVI amžiaus pradžioje kilo reformacijos sąjūdis. 1517 spalio 31 d. Martynas Liuteris prie Vitenbergo pilies bažnyčios durų prikėlė savo 95 tezes. Tai buvo pirmasis reformacijos šūkis. Po trijų metų sąjūdis formaliai atsiskyrė nuo Romos Bažnyčios. Tada Martynas Liuteris prikėlė kryžiuočių ordino magistrą pasiskelbti Prūsijos kunigaikščiu ir pereiti į reformatorių sąjūdį. Paskutinis kryžiuočių magistras Albrechtas tai ir padarė - pasiskelbė Prūsijos kunigaikščiu ir 1526 sušaukė Karaliaučiaus seimą, sudarė naujos valstybės santvarką.

Naujam kunigaikščiui rūpėjo apsiginti nuo reformacijos priešų ir įsitvirtinti valdžioje. Reikėjo užsiauginti patikimų naujo tikėjimo skleidėjų. 1544 m. jis įkūrė Karaliaučiaus universitetą. Studentams buvo teikiama daug lengvatų, neturtingiems duodamos stipendijos. Galėjo studijuoti ne tik kilmingieji, bet ir baudžiauninkų vaikai. Buvo atkreiptas dėmesys į lietuvių kalbą, nes tada lietuviškai kalbėjo didelė Prūsijos gyventojų dalis ir čia pat esanti Didžioji Lietuva.

Kunigaikštis Albrechtas pats ieškojo jaunų žmonių ir juos kvietė į Karaliaučius mokytis. Jo pastangos davė gražių vaisių. Karaliaučiaus universitete susispietė būrys gabių lietuvių. Jų tarpe buvo pirmieji lietuvių rašytojai: Stanislavas Rapalionis, Abromas Kulvietis, Martynas Mažvydas ir kiti. Sąjūdis sudarė atmosferą pasirodyti pirmai knygai. Rapalionis ir Kulvietis greit mirė, bet jie savo autoritetu skatinamai paveikė Martyną Mažvydą.

Spėjama, jog kunigaikštis pats pakvietė Mažvydą, kad protėsantizmą skiepytų lietuviams. Mažvydas, baigęs Karaliaučiaus universitetą, 1548 m. buvo paskirtas kunigu Ragainėje, kur ir mirė 1563 gegužės 2 d.

"Katekizmo" sudėtis

Pirmojoje lietuviškoje spausdintoje knygoje po antraštinio puslapio įrašyta dedikacija lotynų kalba "Ad Magnum Ducatum Lituanie" su lotynišku ketureiliu posmu.

Toliau sekanti lotyniška prakalba užima 5 puslapius. Ją parašė Karaliaučiaus universiteto profesorius ir ji buvo skirta kunigams. Prakalboje kalbama apie senoviską pagonišką tikėjimo liekanas, nurodoma, kur kunigai turi kreipti dėmesį.

Po jos - Mažvydo eiliuota prakalba "Braliai seseriai imkiet mani ir skaitikiet", užima 5 puslapius.

Žmonės nemokėjo skaityti, tai jie įdėjo elementorių. Jam skirta 4 puslapiai. Už jo, nuo 17 iki 39

puslapio seka katekizmas, kur aiškinamos tikėjimo tiesos. Paskutinė, didžiausia knygos dalis - giesmynas, jis nuo 40 psl. tęsiasi iki 79 psl.

Gale pažymėta, kad knyga atspausdinta sausio mėn. Tada mėnesio vardai reišė kę kitą - dabartinį gruodį vadino sausiu.

-X-

Tokia yra mūsų pirmoji spausdinta lietuviška knyga. Mūsų laikus pasiekė vos keli egzemplioriai. Knyga tuo svarbi, kad ji

padarė mūsų literatūros pirmą žingsnį. Tai mūsų tautinės kultūros svarbus laimėjimas, nes toje kultūroje pradeda reikštis spauda.

Knyga pasirodė Mažosios Lietuvos, iš kurios kilo pirmoji literatūrinė kūryba, Donelaičio "Metai", iš čia sklido tautinio atgimimo spauda - sušvito "Aušra", prabilo "Varpas" (kelkite, kelkite), išėjo "Tėvynės sargas".

Todėl mums svarbi ir brangi šios knygos, Martyno Mažvydo "Katekizmo", 450 metų sukaktis. Lietuvoje vyko iškilmingi minėjimai, išleista sukaktis skirtų leidinių, sukurtas medalis.

New Yorko lietuviai sukaktį paminės spalio 19 d., sekmadienį, Kultūros Židinyje. Paskaitą skaitys svečias iš Lietuvos prof. Domas Kaunas, pirmųjų spaustuvių, senosios spaudos tyrinėtojas, Vilniaus universiteto profesorius. Veiks ir parodėlė, skirta šiai istorinei knygai.

Skelbkitės **DARBININKE**,
pasidalinkite
džiaugsmu, sveikinkite,
išreikškite
užuojautą,
pirkite, parduokite!

Sekmadienį, spalio 26 d.

Kultūros Židinio Didžiojoje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910

Koncertuoja

ARMONIKA

Pradžią 5 val. vak.

Bilietus patartina įsigyti iš anksto paštu, atsiunčiant čekį ir Jums adresuotą voką su pašto ženklu: 343 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910. Bilieto kaina 15 dol. (kartu gaunate nemokamą gėrimą bare ir \$5.00 nuolaidos kuponą siuntiniui, per ATLANTA).

Bilietus galima įsigyti ir pas platintojus:

Marytė Šalinskienė 718-396-2244;
Bruno Rutkunas 516-628-2292;
Vida Penikienė 516-922-1760;
Vitas Katinas 718-846-1210;
Vida Jankauskienė 718-647-2434;
Algimantas Plūra 718-850-3576;
Asta Barkauskienė 718-894-681;
Daiva Bartulienė 718-849-5826;
Ramūnas Žiaušys 914-258-5133;
Julius Keleras 718-348-4709;

Vaikams iki 10 m. bilietai (1 dol.) bus pardavinėjami prie įėjimo. Vaikučių taip pat laukia specialūs atrakcionai.

Pro programos šokiai (ARMONIKA gros klasikinį tango, valsus, polkas; po to jaunimas galės linksminis pagal rock'o muziką iš įrašų).

Jau nuo 4 val. vak. veiks gėrimų ir valgių bufetas. Prieš ir po koncerto galėsite paskanauti lietuviškų patiekalų, numalšinti troškulį lietuvišku ir kitokiu alumi.

Laukiame Jūsų sekmadienį, spalio 26 d.

Renginio rėmėjas - ATLANTA IE INC.

SKELBIMAI

Kompiuterių pardavimas, pamokos, taisymas ir aptarnavimas. **Interneto** ir vietinių **network** pajungimas - tik 15 dol. mėnesiui už neribotą naudojimą. Instrukcijos ir web puslapių projektavimas. Kalbame lietuviškai. Tel. (718) 326-2370. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikabinti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Video ir foto paslaugos vestuvių, krikštynų ir kitomis progomis. Prieinamos kainos. Super VHS kokybė. Kalbame ir lietuviškai. Skambinti bet kokiu laiku (718) 326-2370. (sk.)

Padedame nusipirkti automobilius ir siūsti į Lietuvą. Tel.: 718 979-8741. (sk.)

Kerpu, šukuoju, darau cheminių ir pusmetinių sušukavimą. Teikiu konsultaciją dėl plaukų priežiūros. Kerpu plaukus vyrams, moterims ir vaikams. Pagal pageidavimą galiu aptarnauti klientus ir namuose. Paslaugų kainos žemesnės už amerikietiškas. Dirbu visą dieną. Regina Savickaitė-Bork, 84-20 96th St. Woodhaven, NY 11421. Tel. (718) 805-3612. (sk.)

Jeigu turite nereikalingų elektrinių traukinių (vaikiškų žaislų), prašome neišmesti, bet paskambinti tel: (718) 235-3045. (sk.)

Jei kas turėtų anglų ar lietuvių kalba knygų, kurių jau nebereikia, skambinkite tel: (718) 348-4709 (sk.)

Reikalinga šeimninė - vaikų prižiūrėtoja (14 ir 5 metų amžiaus). Turėjau lietuvaite, bet ji grįžta namo. Noriu gauti moterį, kuri myli vaikus ir gyventų šeimoje. Skambinti ir prašyti Diną (718) 692-4111 (čia darbo telefonas nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet); arba namų tel. (516) 295-9459. (sk.)

Padedame įsidarbinti moterims. Tel.: 718 979-8741. (sk.)

SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT, 06277 (sk.)

Moteris, turinti aukštąjį humanitarinį išsilavinimą, gali mokytį lietuvių kalbos vaikus ir suaugusius. Tel.: (718) 827-3913. (sk.)

Nemuno ansamblio koncerto (1997 m.) New Yorke **video įrašą** galite užsisakyti tel. (718) 326-2370. Gera kokybė, garsas Hi-Fi stereo. Kaina 30 dol. (sk.)

Lietuviai, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) **bedrovės savininkas, Washington, DC, ieško darbininko**, kuris galėtų atlikti nedidelius lauko priežiūros darbus (ne daugiau kaip 5 valandas į savaitę). Mokestis už "landscaping" \$5.50. Galima dirbti 12 valandų. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Kreiptis tel.: (202) 244-2373. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Felicita Dimgaila, Hot Springs, AR - 100 dol.

J. Jurkevičius, Centerville, MA - 50 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **spalio 26 d., sekmadienį**, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Klientų patogumui atidaromas naujas poskyris New Yorko mieste. Mūsų agentas **Julius** teiks patarnavimus Jums patogiu laiku. Tel. (718) 348-4709.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, **spalio 25 d., šeštadienį**, nuo 12 val. iki 3 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

Maisto siuntiniai:
Šventinis \$39.9;
50 svarų įvairaus maisto siuntinys už \$98.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.